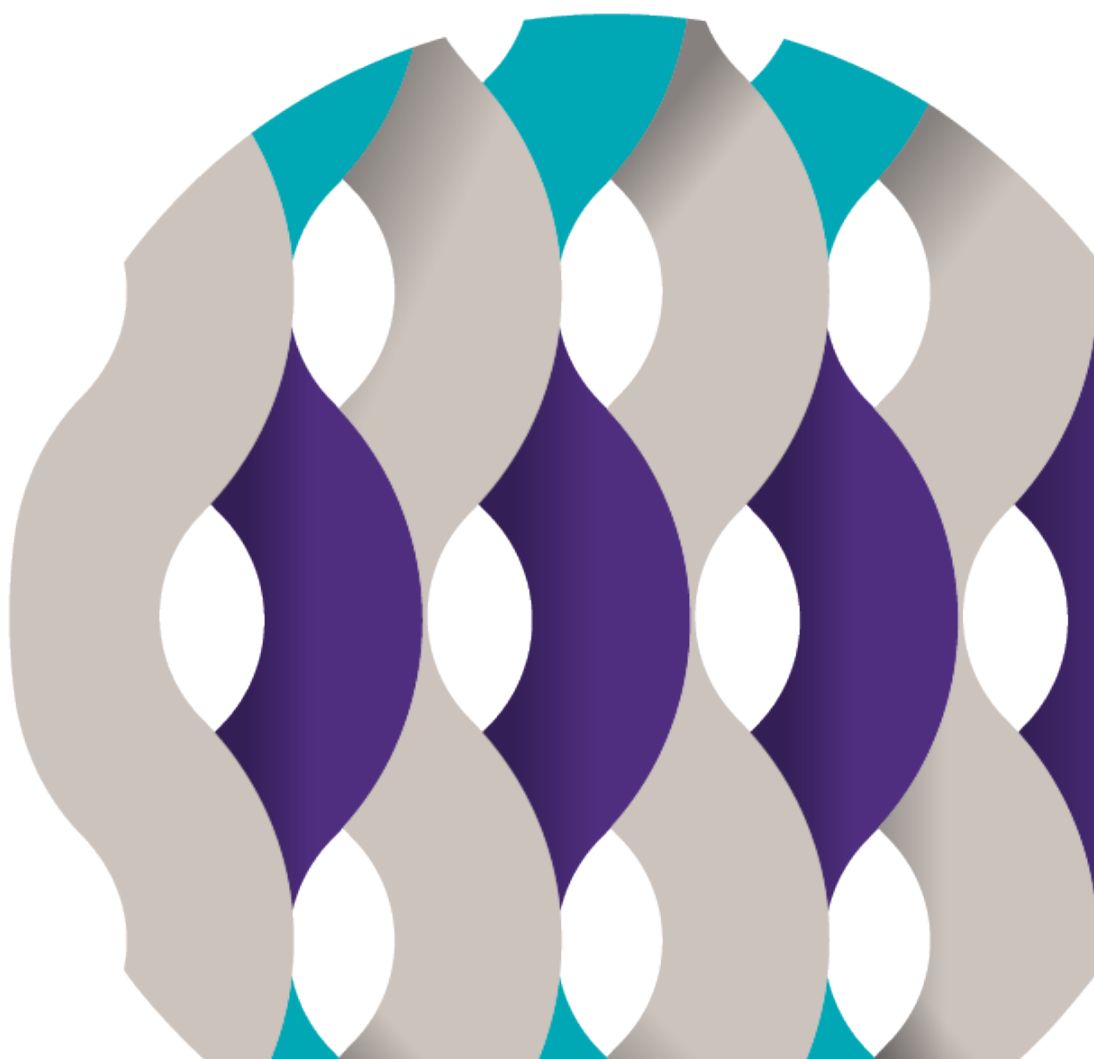

Grant Thornton informerer

Nr. 3/2020

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap skatt og rådgivning

Dette siste halvåret har påvirket oss alle, i større eller mindre grad. Det er kommet en rekke tiltak fra myndighetene ment for å lette situasjonen for næringsdrivende som lider økonomisk som følge av korona-krisen.

I denne utgaven av Grant Thornton informerer kan du lese forskjellige tidsaktuelle artikler, blant annet finner du en god oversikt over hvilke støtteordninger som er på plass for bedrifter og selvstendig næringsdrivende. Visste du for eksempel at fristen for å søke «kontantstøtte» for juni, juli og august er 31. oktober?

Hvis din bedrift har mottatt «kontantstøtte» fra myndighetene, skal den underliggende søknaden bekreftes av revisor eller autorisert regnskapsfører. Denne bekreftelsen skal fremlegges «ved forespørsel» fra skattemyndighetene, eller senest ved levering av årsregnskapet for 2020, eventuelt ved levering av Skattemeldingen for formues- og inntektsskatt for 2020 dersom bedriften ikke er regnskapspliktig. Dersom din bedrift har søkt om kompensasjonsordning, så hjelper vi deg gjerne med slike bekreftelser.

For virksomheter som i år går med underskudd er det viktig å vite at det ved årets skatteavregning kan være mulig å få skatteverdien av underskuddet utbetalt. Det er også muligheter for å få utsatt skatte- og avgiftskrav dersom bedriften din har betalingsproblemer som følge av koronaepidemien.

I denne utgaven av Grant Thornton informerer kan du også lese om regler for hjemmekontor, hvordan du bygger opp motstandskraft i en utfordrende tid, og hva kroppen har behov for av næring under og etter trening. Vi har også samlet mye faglig informasjon om aktuelle temaer på vår hjemmeside www.grantthornton.no. Det er som vanlig mulig å kontakte oss i Grant Thornton på e-post eller telefon. Vi er klare til å veilede deg videre!

God lesning!

Anne Jorun Oldereid
Partner
Grant Thornton Norge

Grant Thornton informerer
Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

**Kontaktinformasjon
Grant Thornton**
Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Kirkegata 15
N-0153 Oslo
tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com
www.grantthornton.no

**Kontaktinformasjon
DnR Kompetanse**
DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon
Redaktør Alf Asklund
tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg
Rådgiver Paal Braanaas
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2020
Nr. 1 - Onsdag 4. mars
Nr. 2 - Tirsdag 9. juni
Nr. 3 - Mandag 5. oktober
Nr. 4 - Fredag 4. desember

Produksjon
07 Gruppen a.s.

INNHold>03>2020

- 04** Smart mat før, under og etter trening
- 06** Slik får næringsdrivende hjelp hos Skatteetaten
- 08** Vil forhindre omgåelse av skattereglene
- 13** Utsettelse av skatte- og avgiftskrav
- 14** SkatteFUNN og dokumentasjonskrav
- 17** Fem strategier for mer robuste ledere og medarbeidere
- 18** Fradrag for underskudd
- 19** Midlertidig lov om rekonstruksjon: Mer fleksible regler for gjeldsforhandling
- 21** Koronatiltakene – de viktigste støtteordningene
- 24** Reglene for bruk av hjemmekontor
- 26** Aktuelle satser

Smart mat

før, under og etter trening

Det du spiser, kan bestemme resultatene og prestasjonene dine. Riktig oppladning etter trening er vel så viktig som å spise lurt før du setter i gang. Og hva med mat underveis? Vi ser også på smarte tips til deg som vil øke muskelmassen med trening.

Gunn Helene Arsky,
ernæringsfysiolog cand.
scient.

Alt du spiser, blir til drivstoff for kroppen. På samme måte som vi ikke fyller diesel på en bensinbil og forventer god motorkraft, er det dumt å spise feil type energi når du er interessert i en aktiv og sprek kropp. Det er en klar sammenheng mellom den maten vi spiser og vår fysiske prestasjonsevne. Dette gjelder så vel toppidrettsutøveren som mosjonisten, selv om målene er forskjellige.

Hva bør jeg spise før trening?

For å yte mest mulig når du er fysisk aktiv, gjelder det å ha den riktige ty-

pen energi lett tilgjengelig for musklene, slik at de ikke går tomme for energi og du må avbryte treningen. Har du spist riktig på forhånd, ser du fine resultater både når det gjelder utholdenhet og prestasjon. Det er ikke bare de supertrente eller de som vil endre kroppsvekten, som bør tenke kost i sammenheng med trening – alle har nytte av det.

Det er smart å spise et godt måltid ca. to timer før du trener, eller et litt mindre måltid ca. én time før start. Ikke spiss nærmere enn én time, da får du lett hold. Drikk vann helt frem

til start, tynn saft kan også drikkes. Ellers bør du tenke grovt, men karbohydratrikt: grovbrød med magert pålegg, grønnsaker, bønner og linser, eller fullkornspasta med skinke og bønner.

Trenger jeg å spise mens jeg er i aktivitet?

Vanligvis vil du ikke ha behov for å spise eller drikke noe som inneholder energi (kalorier) dersom treningen varer i inntil én time, men for å holde prestasjonene oppe gjennom treningsøkten, trenger du å drikke nok vann.

Det du spiser, kan bestemme resultatene og prestasjonene dine. Riktig restitusjon etter trening er vel så viktig som å spise lurt før du setter i gang. Og hva med mat underveis?

Vannet bør være flatt – altså uten bobler – lunkent og skal drikkes i små slurker. På denne måten unngår du å få magetrobbel eller hold. Om du trener hardt og i mer enn én time, trenger du ekstra energi for ikke å miste intensiteten og effekten av treningen. Sportsdrikker inneholder både væske, karbohydrater og salter – alt sammen stoffer du bruker opp når du trener. Skal du på langtur eller holde på i mer enn tre timer, kan du trenge fast føde også, gjerne i form av raske karbohydrater. Banan, bolle eller litt sjokolade, er gode tips i så måte.

Hva bør jeg spise etter trening?

Mens du trener, forbruker du karbohydrater, protein og væske. Karbohydratene er lagret som glykogen i musklene og omdannes til sukker for å gi muskelcellene rask energi. Protein du bruker, er selve muskelfibrene som blir slitt. Du bryter faktisk ned muskelvev under trening. Vannet svetter du ut – og du bruker det til å forbrenne energi. Ganske umiddelbart etter at treningen er over, gjelder det dermed å tilbakeføre noe av det du har forbrukt under trening. På denne måten kan du bygge nytt og mer muskelvev, du kommer i væskebalanse igjen, og du får bygget opp glykogenlagrene dine slik at du er rede til ny trening ganske snart. Dette kalles restitusjon.

Hva er best å drikke etter trening?

Forskning tyder på at god, gammeldags skummet melk er den aller beste innhentingsdrikken etter trening, faktisk bedre enn både vann og de spesialdesignede restitusjonsdrikkene. Skummet melk har en spesielt god evne til å tilbakeføre væske til kroppen etter trening. Elleve unge frivillige trente hardt inntil de tapte 1,8 % av kroppsvekten sin (vanntap). Deretter drakk de enten vann, sportsdrikk, vanlig skummet melk eller skummet melk tilsatt salt, og mengden tilsvarte 150 % av vekttapet. Mens vann og sportsdrikk førte til en større urinutskillelse én til to timer etter inntatt

drikke, gjorde melken det ikke. Med andre ord – melken gjorde at mer vann ble bevart i kroppen. Forskerne spekulerer i om melkens innhold av natrium og kalium er årsaken til den gode beskyttelsen mot uttørring. Skummet melk tilfører også mineraler, vitaminer, energi, karbohydrater og protein av høy kvalitet – stoffer som også må tilbakeføres til kroppen etter trening.

Om du er glad i sjokolademelk, er dette en «alt-i-ett»-matvare for restitusjon. Du får både væske, protein og karbohydrat. Andre gode kombinasjoner er ekstra lett melk og banan, vann og brød med skinke, proteinbar og sportsdrikk eller proteindrikk og banan – for eksempel most sammen til en fyldig milkshake.

Mengden må tilpasses ut fra hvor hardt du har trent.

En time eller to etter trening passer det med et godt middags- eller aftensmåltid med både karbohydrater (for eksempel grovt brød, grønnsaker eller fullkornpasta) og proteiner (fisk, kjøtt, soya eller egg).

Proteiner og trening

En gang i tiden var det en gjengs oppfatning at de «beste» diettene for idrettsfolk besto av biffer og egg. Man antok at kjøttetende idrettsutøvere var sterkere, mer aggressive og hadde mer muskler enn de som spiste mindre kjøtt. I dag vet man at det er trening som bygger muskler og gjør dem sterke, og at det er karbohydrater som gir musklene energi til arbeidet.

Oppbygging

Musklene er bygd opp av protein. Vi er nødt til å ha et tilstrekkelig høyt inntak av proteiner for at musklene skal holde seg friske og klare til å yte, og slik at kroppen kan reparere skadet vev. Byggesteinene i protein er aminosyrer. Disse inngår i mange av kroppens viktige biokjemiske systemer. Under fysisk aktivitet må kroppen bruke lagret energi i form av glykogen (karbohydrat i musklene) og fett. Når

glykogenlagrene reduseres og musklene i økende grad forbrenner fett, har det vist seg at også protein-nedbrytningen øker. Proteinene brytes ned til de enkelte aminosyrene, som da kan gi energi. Dette gjelder spesielt ved ekstremt store fysiske belastninger.

Proteinbehov ved trening

De som er i mye fysisk aktivitet, har et noe høyere behov for protein enn de som er mer stillesittende. Likevel er det ikke fastsatt et eksakt tall for hva en idrettsutøver eller aktiv mosjonist trenger. Proteinbehovet avhenger av flere andre faktorer som hvorvidt personen er i vekst, bygger muskler, driver med utholdenhetstrening eller slanker seg.

De fleste får nok protein

Få idrettsutøvere eller mosjonister får for lite protein fra kosten. Grunnen er at de fleste som trener hardt, har et stort matinntak og at vi i Norge i gjennomsnitt spiser mye mer protein enn vi trenger. Dersom denne maten består av både plante- og dyreprotein, vil den inneholde mer enn nok kvalitetsprotein. Om du slanker deg og spiser lite, bør du passe på at maten inneholder nok protein.

Naturlige alternativer til proteinpulver

Proteinforbrenningen ser ut til å være størst når glykogenlagrene tømmes. Derfor er det viktig å sørge for godt inntak av karbohydrat før og ikke minst etter trening for å forebygge proteintap. Enkelte hevder at proteinsyntesen stimuleres av inntak av protein rett etter trening. Her får du gode tips til proteinrike snacks etter trening.

- Cottage cheese med oppskåret frukt og nøttedryss
- Surmelksmilkshake med lettsyltetøy
- Smoothie av vaniljeyoghurt, most banan og friske bær
- Grov havrekjeks med brunost eller gulost

Slik får næringsdrivende hjelp hos Skatteetaten

Skatteetaten tilbyr veiledning til næringsdrivende i flere kanaler. Nytt i høst er at tastevalget på veiledningstelefonen for næring deles i to, noe som betyr at etaten tilbyr ett tastevalg for enkeltpersonsforetak og ett for selskaper.

– Vi har et bredt tilbud og veileder i mange kanaler, forteller Siv Simonsen Kibsgaard, seksjonssjef i Brukerkontakt i Skatteetaten. Skatteetaten tilbyr ikke skatterådgiving, men vi er opp-tatt av å veilede i gjeldende regelverk og konsekvensene dette gir, så forståelig og enkelt som mulig.

Digitale kanaler

Den desidert største kanalen for veiledning er skatteetaten.no. Her finner du mye informasjon, steg for steg-veiledere og hjelp til oppgavene som skal sendes inn til Skatteetaten. Her finner du også etatens chatbot, som du kan stille spørsmål til 24/7.

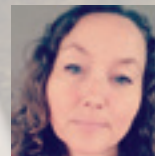
– Chatboten er under utvikling på næringsområdet, og blir stadig bedre. Den lærer noe nytt hver dag. Den kan allerede nå svare på de mest stilte spørsmålene, og den kan også gi deg

veiledning i utfylling av skjema. Er det noe chatboten ikke kan gi deg svar på, settes chatten over til en fysisk veileder, dersom du chatter innenfor kontortiden, opplyser Kibsgaard.

En annen kanal som også er betjent på dagtid, er Facebook, Skatten min bedrift. På Facebook kan du se svar fra andre som kanskje har lurt på det samme som deg, stille spørsmål og kommentere innlegg.

Telefonveiledning

I tillegg til de digitale kanalene som steg for steg-veiledere på nettsiden, chatbot, chat og Facebook, har du mulighet til å kontakte Skatteetaten på telefon. Fra oktober spisser Skatteetaten veiledningstilbudet til næringsdrivende og målretter veiledningen enda mer. Nå har vi et eget tastevalg for enkeltpersonsforetak og et for selskaper.

Seniorrådgiver
kommunikasjon
Linda Stangervåg-Helligsøe,
Skatteetaten

– Vi gjør denne endringen for bedre å møte behovet til de næringsdrivende. Vi får flere veiledere med breddekompetanse som kan veilede enkeltpersonforetakene og får spisset kompetansen for de som veileder selskaper, forteller Kibsgaard.

Skriftlig veiledning

Det er også mulig å be om en veiledende eller bindende forhåndsuttalelse av Skatteetaten. En veiledende forhåndsuttalelse får du ved å kontakte Skatteetaten skriftlig, gjerne via kontakt oss-skjema på skatteetaten.no. Veiledende uttalelser er ikke bindende for Skatteetaten, men gir uttrykk for etatens syn på det aktuelle spørsmålet.

– Hensikten med forhåndsuttalelser er å gi skatte- og avgiftspliktige større forutsigbarhet før fremtidige handlinger gjennomføres, forklarer Kibsgaard. En veiledende uttalelse er gratis. En bindende forhåndsuttalelse er ikke gratis og følger gjeldende sats for rettsgebyr. Gebyrets størrelse fastsettes på grunnlag av hvem som ber om en bindende forhåndsuttalelse, og tar utgangspunkt i om du er selvstendig næringsdrivende, eller om det er et lite eller stort foretak. En bindende forhåndsuttalelse er, som navnet tilsier, bindende og gjelder dersom disposisjonen blir besluttet og iverksatt senest innen tre år etter utløpet av det året den bindende forhåndsuttalelsen ble gitt.

Skatteetatens veiledningskanaler

Kilde	Når/hva
skatteetaten.no	24/7
Facebook	Skatten min bedrift kl. 09.00–15.00
Chatbot	24/7
Chat med veileder	kl. 09.00–15.30
Telefon 800 80 000	kl. 09.00–15.30
skatteetaten.no ¹	Kurs for nye næringsdrivende
Skriftlig via kontaktskjema på skatteetaten.no	Bindende forhåndsuttalelser
Skriftlig via kontaktskjema på skatteetaten.no	Veiledende forhåndsuttalelser

¹ skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/starte-og-drive/ny-som-naringsdrivende/kurs/

Kurs for nye næringsdrivende

Skatteetaten har også et tilbud om kurs til nye næringsdrivende som arrangeres over hele landet.

– Kurset er tilpasset deg som nettopp har startet virksomhet. På grunn av covid-19 er antall deltakere begrenset og kursaktiviteten noe redusert. Vi gjennomfører likevel kurs i høst, og følger de til enhver tid gjeldende smittevernreglene. Du finner kursoversikten og melder deg på kurs på skatteetaten.no. Skatteetaten tilbyr også digitale kurs til nye næringsdrivende.

Veiledning i skranke

Da koronavirussituasjonen ble kjent i mars i år, stengte skattekontorene slik at det ikke lenger ble mulig å bestille time og møte opp for veiledning. Kontorene har gjenåpnet noe, men det er sterke begrensninger.

– Det er bare de som har behov som ikke kan løses i andre kanaler, som ID-kontroll og erklæring av farskap, som har anledning til å møte på skattekontoret. Har du behov for veiledning på andre områder, ber vi deg ta kontakt i en av våre andre kanaler. Chat, telefon 800 80 000 og Facebook er de raskeste måtene å få tak i oss på.

Skatteetaten spisser veiledningstilbudet til næringsdrivende og målretter veiledningen enda mer, sier Siv Simonsen Kibsgaard, seksjonssjef i Brukerkontakt i Skatteetaten. (Foto: Skatteetaten).

AKTUARBEREGNINGER- OG TJENESTER

Kollektiv pensjonsforsikring. Direktøravtaler. Driftsavtaler.

Aktuarberegning av pensjonsforpliktelser utføres av NIA til meget konkurransedyktige priser. Rask leveringstid.

Vi har vært med siden starten på beregninger av pensjonsforpliktelser.

Ta gjerne kontakt for pristilbud!

NIA – Nordic Insurance Administration AS

Postboks 97 Røa

Vækerøveien 205

N-0751 Oslo

Aktuarer:

Erik Hæreid 95216181 erik.hereid@aktuar.com

Jo Kvernberg 99568948 jo.kvernberg@aktuar.com

Petter Pripp 91372226 pripp@aktuar.com

Vil forhindre omgåelse av skattereglene

Fra og med 2020 har vi fått en egen bestemmelse i skatteloven som skal forhindre omgåelse av skattereglene. Vi skal i denne artikkelen se nærmere på den nye omgåelsesregelen og hvordan den har blitt praktisert så langt.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Det er fullt lovlig å tilpasse seg skattereglene slik at man ikke betaler mer skatt enn man må. Dette er ordinær skatteplanlegging og kan være så enkelt som at man venter med å selge boligen sin til etter at vilkårene for skattefritt salg er oppfylt (minst ett års bo- og eiertid i løpet av de siste to årene).

Myndighetene har imidlertid innført en rekke skatteregler for å forhindre omgåelse av skattereglene. Selv om ektefeller er selvstendige skattesubjekter, er det for eksempel en særskilt regel som sier at transaksjoner mellom ektefeller ikke regnes som realisasjon.¹ Regelen er innført for å forhindre at det gis tapsfradrag ved slike transaksjoner.

Regelen som setter tak for hvor stort rentefradrag et selskap kan kreve, er innført for å forhindre at konsern flytter skattepliktig overskudd til utlandet ved å kreve høye rentefradrag i Norge.² Slike særskilte omgåelsesregler er en viktig og vanlig del av skattesystemet i de fleste land.

I tillegg har vi hatt en overordnet omgåelsesregel som gjelder generelt. Hvis skatteformålet med en disposisjon eller transaksjonsrekke blir for fremtredende og de reelle økonomiske virkningene for skattyter blir for små, eller misforholdet med formålet med skattereglene blir for stort, har skatte-

myndighetene kunnet sette til side skattyters påstand og i stedet skattlegge i tråd med det de mener er den underliggende økonomiske realiteten. Dette har vært kalt «gjennomskjæring» og har skjedd etter ulovfestede regler utviklet i rettspraksis siden 1920-tallet. Innholdet i denne ulovfestede regelen har imidlertid vært alt annet enn klart. Gjennomskjæringsregelen har vært behandlet i domstolene en rekke ganger og vært drøftet i utallige artikler og bøker i skattejuridisk teori.

Et eksempel på slik gjennomskjæring kan være en av de tidlige gjennomskjæringsdommene fra 1920-tallet som gjaldt en skattyter som solgte en aksjepost med tap, men som fire dager tidligere hadde kjøpt en tilsvarende aksjepost i det samme selskapet til samme pris. De to disposisjonene ble sett i sammenheng og Høyesterett nektet fradrag for tapet.³

Fra og med 2020 er den ulovfestede gjennomskjæringsregelen omdøpt til «omgåelse» og lovfestet i skatteloven § 13–2. Den nye omgåelsesregelen skal også gjelde for merverdiavgift, men i denne artikkelen skal vi utelukkende se nærmere på omgåelsesregelen og skatt, herunder trygdeavgift og arbeidsgiveravgift.

Gjennomskjæring kan være så mangt

I dagligtale brukes gjerne begrepet «gjennomskjæring» ganske upresist om en rekke tilfeller der skattemyndighetene setter til side skattyters påstand.

I dagligtale kalles det f.eks. ofte for «gjennomskjæring» dersom skattemyndighetene omdefinierer skattyters klassifisering og skattlegger etter de reglene som gjelder for det de mener er det riktige faktiske forholdet. Det kan f.eks. være at skattyter hevder å ha inngått en leieavtale og krever fradrag for årlige leieutgifter, mens skattemyndighetene mener avtalen reelt sett dreier seg om kjøp av et driftsmiddel som bare gir rett til årlige avskrivninger. Dette er ikke gjennomskjæring, men en avklaring av det faktiske forholdet og anvendelse av ordinære skatteregler på det omdefinerte faktumet.

Omgåelse må også avgrensnes mot ren skatteunndragelse som svart omsetning eller å kreve fradrag for private kostnader i virksomheten. Dette er klart ulovlig og straffbart. Det samme gjelder pro forma avtaler mv., altså avtaler som er formelt inngått, men som egentlig ikke er ment å gjelde mellom partene.

Interessefellesskap

Skattemyndighetene prioriterer kontroll av transaksjoner mellom selska-

¹ Skatteloven § 9-2 tredje ledd bokstav d.

² Skatteloven § 6-41.

³ Rt. 1925 side 472.

Skattemyndighetene kan sette til side en skattyters påstand blant annet når skatteregler er utnyttet i strid med sitt formål eller grunnleggende skatterettslige hensyn.

selskap dersom den eneste reelle begrunnelsen for å gjennomføre transaksjonen er å oppnå tapsfradrag eller andre skattefordeler.

per som har felles eiere eller der det er annet interessefellesskap mellom partene, for eksempel ved at de er foreldre og barn. I utgangspunktet skal salg og andre avtaler mellom parter i interessefellesskap behandles på samme måte som transaksjoner mellom uavhengige. Det betyr bl.a. at det gis fradrag for tap ved salg til eget aksjeselskap, men dette gjelder ikke uten forbehold.

For det første har vi en egen bestemmelse i skatteloven § 13–1 om prisfastsetting for transaksjoner i interessefellesskap. Ved interessefellesskap skal prisen settes til det samme som den ville blitt avtalt til mellom uavhengige parter, såkalt «armlengdes priser».

For det andre er det en risiko for at slike transaksjoner vil kunne rammes av omgåelsesregelen. Enhver skatterådgiver med kjennskap til reglene om tilleggsskatt og erstatninger ved feilaktige skatteråd vil nok fraråde å gjennomføre transaksjoner med eget

I en dom fra 2002 overdro Christiania Bank og Kreditkasse-aksjene i et heleid datterselskap til et annet datterselskap (med tap) som umiddelbart fusjonerte med det oppkjøpte selskapet etter reglene for skattefri fusjon. Høyesterett anså overdragelsen av aksjene som en del av den skattefrie fusjonen og nektet fradrag for tap.⁴ Aksjene ble ikke ansett realisert. Dette er en form for anvendelse av skattereglene og ikke egentlig en anvendelse av gjennomskjæringsregelen, selv om resultatet blir det samme og disposisjonen kanskje også kunne vært rammet av gjennomskjæring.

Særskilt omgåelsesregel for underskudd

Vi har i mange år hatt en særskilt gjennomskjæringsregel for fremførbart underskudd og andre skatteposisjoner som bl.a. gevinst- og tapskonto. Hvis eierforholdene i et selskap endres, f.eks. ved aksjesalg, emisjon, fu-

⁴ Rt. 2002 side 798.

sjon eller fisjon, skal slike skatteposisjoner falle bort hvis utnyttelse av skatteposisjonen er hovedbegrunnelsen for endringen i eierforholdet. Underskudd i det oppkjøpte selskapet kan typisk utnyttes av kjøper ved å kreve fradrag for konsernbidrag til det oppkjøpte selskapet.

Den viktigste forskjellen mellom regelen om bortfall av skatteposisjoner og den lovfestede omgåelsesregelen er terskelen for når regelen kan anven-

des. For skatteposisjoner er det tilstrekkelig at skattemotivet er hovedmotivet (mer enn 50 %). For å rammes av den lovfestede omgåelsesregelen må skattemotivet være langt mer fremtredende, se nedenfor.

Hva er lovfestet omgåelse?

I forarbeidene⁵ skriver departementet at de aller fleste omgåelsesspørsmål dreier seg om å rekarakterisere et (normalt) privatrettslig rettsforhold til et annet, som bedre reflekterer transaksjonens økonomiske innhold, og så å anvende skattereglene på det rekarakteriserte rettsforholdet.

At myndighetene har valgt å lovfeste gjennomskjæringsregelen, innebærer ikke nødvendigvis at det blir særlig lettere å avgjøre om en disposisjon eller transaksjon blir rammet eller ikke. En slik regel må nødvendigvis være vid og vag nok til også å omfatte nye tilfeller og transaksjoner som lovgiver ikke har tenkt på.

Selve utformingen av regelen bygger på Høyesteretts formuleringer i nyere gjennomskjæringsdommer. Dette er naturlig siden den lovfestede regelen, med et par–tre unntak, skal være lik den ulovfestede regelen. Tidligere rettspraksis er derfor fortsatt relevant.

Skatteloven § 13–2 fastsetter to vilkår som begge må være oppfylt: Hovedformålet med en disposisjon må være å spare skatt og det må etter en totalvurdering være slik at disposisjonen ikke kan legges til grunn for beskatningen.

Hovedformål å spare skatt

Det første vilkåret er at hovedformålet med en disposisjon eller flere sammenhengende disposisjoner er å oppnå en skattefordel.

Det fremgår av forarbeidene⁶ at det ikke skal være noen generell endring i terskelen for bruk av normen. Det betyr at skattemotivet må ha vært den klart viktigste begrunnelsen for at

disposisjonen ble gjennomført. Enkelte har antydning at skattemotivet må ha utgjort minst 2/3 eller 70 % av motivasjonen. En slik tallangivelse kan selvfølgelig fremstå som meningsløs, men kan likevel gi en viss veiledning om hvor viktig skatteformålet er ved vurderingen.

Totalvurderingen

Det andre vilkåret er at disposisjonen(e) etter en totalvurdering ikke kan legges til grunn for beskatningen. Ved denne totalvurderingen skal det bl.a. legges vekt på de momentene som er nevnt i tredje ledd i bestemmelsen:

- forretningsmessig egenverdi og andre virkninger av disposisjonen enn skattefordeler i Norge eller i utlandet,
- skattefordelens størrelse og graden av skatteformål,
- om disposisjonen er en uhensiktsmessig vei frem til det økonomiske formålet med disposisjonen,
- om samme resultat kunne vært oppnådd på en måte som ikke rammes av denne paragrafen,
- de aktuelle skattereglenes retts tekniske utforming, herunder om en regel er skarpt avgrenset tidsmessig, kvantitativt eller på annen måte,
- om skatteregler er utnyttet i strid med sitt formål eller grunnleggende skatterettslige hensyn

Dette er momenter man kjenner godt igjen fra dommer som gjaldt den tidligere ulovfestede gjennomskjæringsregelen.

Særlig om fisjon

Fritaksmetoden er velegnet for skatteplanlegging. Et selskap som skal selge et driftsmiddel, kan legge eiendelen inn i et eget selskap ved fisjon og selge aksjene skattefritt i fritaksmetoden hvis salget skjer med gevinst, men selge selve eiendelen direkte med fradrag for tap hvis salget skjer med tap.

Dette var departementet klar over allerede da fritaksmetoden ble inn-

ført. I forarbeidene skrev derfor departementet at man ville se an utviklingen og vurdere behovet for eventuelt å innføre særlige avskjæringsregler.⁷ I mellomtiden skulle slike transaksjoner bli vurdert etter den ulovfestede gjennomskjæringsregelen.

Det utviklet seg etter dette en praksis der skattemyndighetene anvendte ulovfestet gjennomskjæring dersom fisjon først ble gjennomført etter at det var satt i gang en salgsprosess for eiendelene som skulle selges.

I 2014 avsa imidlertid Høyesterett en dom som gjaldt et selskap som inngikk avtale om salg av en større forretningseiendom. Etter at salgsavtalen ble inngått, men før salget ble gjennomført, valgte selger å gjennomføre en skattefri fisjon slik at eiendommen kunne selges som et skattefritt salg av aksjer i fritaksmetoden.⁸ I dommen la Høyesterett bl.a. vekt på at mulighetene for slike tilpasninger var omtalt i lovforarbeidene uten at departementet hadde foreslått en særskilt gjennomskjæringsregel for å avskjære dette. Da må skattemyndighetene og domstolene være varsomme med å anvende gjennomskjæring, mente Høyesterett og dømte i favør av skattyter.

Etter denne dommen har det vært en lovlig tilpasning å bruke skattefri fisjon som mellomledd for å komme i posisjon til å selge innmat/virksomhet som skattefritt salg av aksjer i fritaksmetoden.

Fisjon inn i fritaksmetoden er fortsatt skjermet

Dette er et av punktene der den lovfestede omgåelsesregelen er innskjerpet i forhold til den ulovfestede gjennomskjæringsregelen. Det skal som utgangspunkt ikke lenger tale i skattyters favør at en omgåelsesmulighet er nevnt i lovforarbeidene uten at dette er fulgt opp med en særlig omgåelsesregel.⁹

⁷ Ot.prp. nr. 1 (2004–2005) pkt. 6.5.6.

⁸ Rt. 2014 s. 227 («ConocoPhilips III-dommen»).

⁹ Prop. 98 L (2018–2019) pkt. 7.4.6.

⁵ Prop. 98 L (2018–2019) punkt 4.1.

⁶ Prop. 98 L (2018–2019) punkt 7.6.3

Denne innstrammingen vakte sterke reaksjoner bl.a. i rådgivermiljøet som mente at en slik innstramming ville gjøre omgåelsesregelen både svært omfattende og lite forutsigbar. Under Stortingets behandling av den lovfestede omgåelsesregelen ble det derfor fastsatt et særskilt unntak for fisjon.¹⁰ Dette gjelder selv om fisjon avtales etter at det er inngått salgsavtale.

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 kom imidlertid Finansdepartementet med en overraskende og innskrenkende «presisering» av dette unntaket der de ville legge til grunn at unntaket for fisjonssalg bare gjelder utfisjonering av fast eiendom og ikke dersom det er andre eiendeler eller selve virksomheten som fisjoneres ut.¹¹

Finanskomiteen vedtok med stort flertall å avvise Finansdepartementets nye fortolkning og presiserer at den nylig vedtatte omgåelsesregelen med dagens praktisering skal ligge fast inntil videre. Ulike typer eiendeler skal behandles mest mulig likt, uttalte komiteen.¹² Komiteen uttalte imidlertid samtidig at man må følge tett med på utviklingen av praksis, og legger til grunn at regjeringen legger frem for Stortinget eventuelle spesialregler hvis behovet oppstår.

Praksis etter den nye omgåelsesregelen

Det knytter seg stor spenning til hvordan praksis vil utvikle seg etter at vi har fått den lovfestede omgåelsesregelen. Det er riktignok slik at den lovfestede regelen ikke skal medføre noen vesentlig innstramming i forhold til den ulovfestede regelen. På den annen side er det slik at gjennomskjæring har vært lite benyttet av skattemyndighetene de senere årene. Dette skyldes nok bl.a. at skattemyndighetene har oppfattet høyesterettspraksis som stadig mer restriktiv. F.eks. skal visstnok ulovfestet omgåelse ikke ha vært brukt i Skatteklagenemnda.

Det er grunn til å anta at dette vil endre seg ved lovfestingen.

Foreløpig (august 2020) har Skattedirektoratet avgitt tre bindende forhåndsuttalelser som gjelder den lovfestede omgåelsesregelen. Alle konkluderte med at lovfestet omgåelse ikke kom til anvendelse.

Etablering av holdingselskap gjennom skyggekonsern

Bindende forhåndsuttalelse 4/2020 gjaldt et aksjeselskap (A AS) der far eide 80 % av aksjene direkte. De resterende 20 % var eid av de to barnas heleide investeringsselskaper med 10 % hver.

Også far ønsket å eie aksjene gjennom et holdingselskap. De planla å gjennomføre dette ved at far og de to barnas investeringsselskaper skulle stifte et felles holdingselskap (Far Invest AS) der far eide 80 % og barnas investeringsselskaper eide 10 % hver. Far Invest AS skulle stifte et datterselskap 100 %, hvorefter A AS skulle fusjoneres inn i dette datterselskapet etter reglene i aksjeloven § 13–2 annet ledd («trekantfusjon»), dvs. med vederlag i form av oppskrivning av aksjene i Far Invest AS. Når fusjonen var gjennomført, skulle Far Invest AS fisjoneres slik at barnas 10 %-andeler ble fusjonert inn i de to investeringsselskapene til barna. Dermed hadde også far fått organisert sitt eierskap gjennom et heleid investeringsselskap.

Skattedirektoratet konkluderte ganske klart med at denne transaksjonsrekken ligger innenfor de formål og tilpasningsmuligheter som skattereglene for fusjoner og fisjoner åpner for. Disposisjonen er ikke forretningsmessig unaturlig og skattereglene er ikke utnyttet i strid med sitt formål, uttalte direktoratet.

Omdanning med etterfølgende «drop down»-fisjon og aksjesalg

Bindende forhåndsuttalelse 5/2020 gjaldt en skattyter som drev virksomhet ved utleie av en næringsseiendom. Virksomheten skulle omdannes til aksjeselskap etter reglene om skattefri omdanning. Næringsseiendommen

skulle deretter fisjoneres skattefritt ned i et nystiftet datterselskap av det omdannede foretaket ved en såkalt «drop down»-fisjon. Planen var å deretter selge næringsseiendommen som salg av aksjer i fritaksmetoden.

Skattedirektoratet mente at en rekke av vurderingsmomentene ved totalvurderingen kunne tale for at transaksjonen skulle rammes av omgåelsesregelen. Omdanningen og omorganiseringen syntes å ha liten egenverdi utover skattefordelen. Skattefordelens størrelse kunne også tale for omgåelse. Det ble både vist til at transaksjonen ville gi en betydelig skatteutsettelse og at en senere utbytteutdeling fra aksjeselskapet skattegges med en lavere skattesats enn salg av eiendom fra et enkeltpersonforetak som regnes som personinntekt med trygdeavgift og trinnskatt. Videre ble det vist til at omdanning med etterfølgende fisjon og fusjon fremstår som en komplisert og uhensiktsmessig omvei for å realisere eiendommen. Transaksjonene kunne også ses på som å være i strid med reglene om gevinstbeskatning av eiendom.

Direktoratet kom likevel til at transaksjonsrekken står seg og viste til at Finanskomiteen ved behandlingen av lovforslaget uttrykkelig hadde uttalt at den praksisen som var etablert etter ConocoPhillips III-dommen (Rt-2014–227) ikke skulle endres ved lovfestingen av omgåelsesregelen.

Konsernfisjon med etterfølgende salg av driften i fritaksmetoden

Bindende forhåndsuttalelse 8/2020 gjaldt et aksjeselskap som består av eiendom og drift. Aksjonærene ønsket å selge driftsdelen. De planla å stifte et holdingselskap med kontantinnskudd og to datterselskaper. Deretter skulle det opprinnelige selskapet fisjonere eiendom og drift inn i de to nystiftede datterselskapene ved konsernfisjon etter aksjeloven § 14–2 tredje ledd, dvs. at aksjonærene fikk vederlaget i form av aksjer i holdingselskapet. Deretter skulle selskapet med drift selges. Salget av driftsdelen ville dermed komme inn under fritaksmetoden.

¹⁰ Innst. 24 L (2019–2020) pkt. 2.2.

¹¹ Prop. 107 LS (2019–2020) kap. 20.

¹² Innst. 361 L (2019–2020) kap. 20.

Også i denne saken mente Skattedirektoratet at flere av momentene som er nevnt under totalvurderingen taler for at omgåelsesregelen kommer til anvendelse. Også her viste direktoratet til Finanskomiteens uttalelser om at praksisen for fisjonssalg skulle videreføres, herunder uttalelsene fra juni 2020 om at dette også gjelder der det er selve virksomheten eller andre eiendeler enn fast eiendom som fisjoneres ut.

Innbetalt kapital

Oslo tingrett avsa i oktober 2019 en dom som gjaldt gjennomskjæring av skatteposisjonen innbetalt kapital.¹³ Dommen ble avsagt etter den ulovfestede gjennomskjæringsregelen, men vil gjelde tilsvarende etter den lovfestede omgåelsesregelen.

Saken gjaldt en skattyter som opprinnelig eide en mindre post i et børsnotert selskap indirekte gjennom et investeringsselskap. Selskapet slet med lønnsomheten og det ble etter hvert besluttet å ta selskapet av børs og dele ut størstedelen av kapitalen. Skattyter kjøpte seg opp til å bli en stor direkte aksjonær i selskapet, både fra sitt investeringsselskap og fra eksterne aksjonærer. Det ble deretter besluttet fisjon slik at han etter fisjonen var eneste eier i det gjenværende selskapet, som på dette tidspunktet utelukkende eide et bankinnskudd og noen omsettelige obligasjoner. Aksjene han hadde kjøpt, hadde imidlertid en innbetalt kapital på om lag 212 millioner kroner som skattyter senere eventuelt kunne få utbetalt skattefritt hvis selskapet skulle få innløsning eller verdier.

Tingretten mente aksjekjøpene og fisjonen måtte ses i sammenheng og at den eneste reelle begrunnelsen for transaksjonene var å oppnå en skattefordel i form av innbetalt kapital. Ved totalvurderingen mente retten videre at skattyter hadde forsøkt å unngå fremtidig utbyttebeskatning ved å utnytte skatteposisjonen innbetalt kapital på en måte som klart strid mot skattereglenes formål.

¹³ Utv. 2019 side 866.

Notiser

Grunnbeløpet for 2020 er fastsatt

Grunnbeløpet i folketrygden øker fra 99 858 kroner til 101 351 kroner med virkning fra 1. mai 2020.

Grunnbeløpet og gjennomsnittlig grunnbeløp for året har også betydning for en rekke satser mv. i skatte- og avgiftsreglene.

Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2020 er kr 100 853.

Frister for registrering i Foretaksregisteret for årsskiftet

Elektroniske meldinger

Melding om vedtak om fisjon, fusjon, kapitalnedsettelse eller avvikling må være mottatt hos Foretaksregisteret innen 20. oktober. Gjennomføringsmeldinger og andre meldinger innsendt elektronisk til Foretaksregisteret etter 12. desember kan være vanskelig å få registrert innen utgangen av året.

Meldinger på papir

Meldinger på papir som gjelder vedtak om fusjon, fisjon, kapitalnedsettelse eller avvikling, bør være mottatt hos Foretaksregisteret innen 1. oktober. Gjennomføringsmeldinger og andre meldinger på papirskjema som kommer til Foretaksregisteret etter 30. november, kan være vanskelig å få registrert innen utgangen av 2020.

Nå kan du søke i konkursskarantener

Om du ønsker å finne ut om en person har konkursskarantene, kan du nå søke i Brønnøysundregistrenes nye portalløsning.

Slike søk kan være relevante når du får forespørsler fra mulige kunder og når foretak gjør endringer i ledelsen eller eierforhold. For å gjøre søk må du logge deg inn. Den du søker på får ikke beskjed om at du har utført søket. Du kan søke med hjelp av både navn og fødselsnummer.

Søkeresultatet

Søkeresultatet i konkurssregisteret (brreg.no/register/sok/alle-register-sok/om-konkursskarantene/) viser navn, fødselsår, kommune og karanteneperiode.

Fradrag for investeringer i oppstartsselskap

Fradragsordningen for investeringer i oppstartsselskap utvides. Beløpsgrensen er økt til én million kroner pr. investor, og grensen for aksjeinnskudd i foretakene er økt til fem millioner kroner. Videre er det åpnet for at ansatte kan benytte ordningen. Endringene i beløpsgrensene gjelder fra og med inntektsåret 2020. Utvidelsen som omfatter oppstartsselskapenes egne ansatte, gjelder for inntektsårene 2020 og 2021.

Utsettelse av skatte- og avgiftskrav

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Personer og virksomheter som har betalingsproblemer som følge av koronaepidemien, kan søke om en kortvarig betalingsutsettelse på de fleste skatte- og avgiftskrav. Ordningen skal gjøre det enklere og mer fleksibelt å få en utsettelse.

Forsinkelsesrenter løper i betalingsutsettelsesperioden

Betalingsutsettelse betyr at du slipper å betale regningen nå, men at nedbetalingstiden blir lengre. Betalingsutsettelsen er midlertidig og endrer ikke kravets forfall, noe som gjør at det påløper forsinkelsesrente i utsettelsesperioden. Utsettelsen gis til 31. desember 2020 og forsinkelsesrenten utgjør seks prosent p.a. fra 10. juni til 31. desember 2020.

Hvilke krav kan det gis utsettelse på

Det kan gis utsettelse på de fleste skatte- og avgiftskrav, også krav hos Statens innkrevingssentral. For krav som allerede er betalt, kan det ikke søkes utsettelse. Det kan ikke søkes om utsettelse av fremtidige krav, kun for krav som har oppstått, men ikke forfalt.

Ordningen gjelder ikke for krav som gjelder underholdsbidrag.

Hvem kan få betalingsutsettelse?

For at du skal få betalingsutsettelse, er det et krav at du er midlertidig ute av stand til å innfri dine krav som følge av koronasituasjonen. I tillegg er det stilt krav som avhenger av om det er en privatperson, et selskap eller et enkeltpersonforetak som søker.

For privatpersoner

Personer som har en betydelig reduksjon i egen inntekt, eller i egen og ektefelle/samboers samlede inntekt, kan søke. Vilkåret vil være oppfylt hvis du er 100 prosent permittert/arbeidsledig, eller hvis inntekten er redusert med minst 20 prosent sammenlignet med før 29. februar 2020. Reduksjonen i inntekt må ha inntruffet etter 29. februar 2020.

For næringsdrivende og selskaper

For næringsdrivende og selskaper er det krav om at virksomheten ikke har ubetalt gjeld med opprinnelig forfall før 29. februar 2020, og at selskapet må være ute av stand til å betale kravene sine som følge av covid-19.

I tillegg skal alle pliktige skattemeldinger med leveringsfrist i perioden

1. januar 2019 og frem til søknadstidspunktet være levert. Den næringsdrivende eller selskapet skal heller ikke ha utestående krav på forskuddstrekk eller skattetrekk.

For enkeltpersonforetak

Driver du et enkeltpersonforetak, vil vilkårene for å søke være de samme som for selskaper. Har du avsluttet virksomheten, blir du vurdert etter de samme vilkårene som gjelder for privatpersoner. Knytter kravet seg til dine private forhold, vil søknaden bli vurdert ut fra det som gjelder for privatpersoner.

Hvordan går du frem?

Skatteetaten¹⁴ og Statens innkrevingssentral¹⁵ har opplysninger på sine nettsider om hvordan du går frem for å søke om betalingsutsettelse. De har også utarbeidet egne søknadsskjemaer. Søknaden leveres via altinn eller Statens innkrevingssentralers nettportal. Det vil ikke være anledning til å klage dersom du får avslag på søknaden, men innkrevingen skal midlertidig stanses mens din søknad behandles.

¹⁴ skatteetaten.no/skjema/betalingsutsettelse/
¹⁵ sismo.no/no/pub/nyheter/2020/utscorona

Det kan nå søkes om en kortvarig betalingsutsettelse på de fleste skatte- og avgiftskrav, men det påløper forsinkelsesrente i en eventuell utsettelsesperiode.

SkatteFUNN og dokumentasjonskrav

Det er gjort endringer i regelverket for SkatteFUNN fra og med inntektsåret 2020.

Endringene går både på forenkling, tydeliggjøring og på å begrense misbruk av ordningen.

Det er i den forbindelse også endringer i dokumentasjonskravene for SkatteFUNN.

Det er innført et maksimalt grunnlag for beregning av skattefradrag på 25 millioner kroner. Dette betyr at det ikke lenger er noe eget incentiv til samarbeid med godkjente FoU-institusjoner i form av økt ramme for fradragsgrunnlaget, som det har vært til og med 2019. Bedriftene kan likevel kjøpe tjenester fra andre, både bedrifter og FoU-institusjoner, innenfor rammen på 25 millioner kroner.

Fradragsprosenten for beregning av skattefradraget er satt til 19 prosent for alle bedrifter, uavhengig av størrelse. Dette er en forenkling av regelverket siden SMB-er og store bedrifter nå har samme proSENTSATS.

Den maksimale timesatsen for FoU-arbeid utført av egne ansatte er økt til kr 700, etter at den har vært kr 600 siden 2014. I tillegg er reglene for innkjøp av FoU-tjenester endret slik at innkjøp fra enheter som anses som nærstående, behandles på samme måte som egenutført FoU-arbeid. Det betyr at grensen på kr 700 også gjelder for innkjøp av tjenester fra nærstående. Ved kjøp av FoU-tjenester fra nærstående underleverandør for over kr 100 000 eks. merverdiavgift, plikter skattyter å legge ved underleverandør sitt prosjektreknskap.

FoU-medarbeider og prosjektansvarlig skal signere timelistene løpende, og minst hvert kvartal.

Det gis kun fradrag for kostnader ved kjøp av FoU-tjenester fra foretak innenfor EØS og land som Norge har skatteavtale eller informasjonsutvekslingsavtale med. Dette er et tiltak for å redusere risiko for misbruk, men det rammer svært få bedrifter ut fra opplysningene Forskningsrådet har fra søknadene.

Hva som ligger i en godkjenning

I godkjenningsbrevet fra Forskningsrådet opplyses det om hvilket prosjekt som er godkjent, hvilken bedrift som eier prosjektet og kan kreve SkatteFUNN-støtte, hvilken periode prosjektet er godkjent for og om prosjektet er klassifisert som eksperimentell utvikling eller industriell forskning.

Godkjenningen av et SkatteFUNN-prosjekt gjelder for hele kalenderår. Det vil si at bedriften kan kreve skattefradrag for prosjektkostnader den har hatt gjennom hele det kalenderåret godkjenningen gjelder for.

Forskningsrådet kan ha avgrenset godkjenningen, og gi en delvis godkjenning, når enkelte aktiviteter eller delmål er avskåret fra godkjenningen, eller godkjent prosjektperiode er avkortet. I godkjenningsbrevet vil det også kunne informeres om aktiviteter som ikke kan aksepteres som en del av det godkjente prosjektet på grunn av regelverket, og kostnader i forbindelse med slike aktiviteter kan ikke tas med i fradragsgrunnlaget for prosjektet. Hovedmål og delmål fra be-

Seniorrådgiver
Espen Melleby,
Forskningsrådet

Seniorskattejurist
Bjørg Anda,
Skatteetaten

driftens søknad er listet opp, og delmålene skal benyttes i timeføringen underveis i prosjektet.

Klassifiseringen av prosjektet har ingen betydning dersom prosjektet kun mottar offentlig støtte gjennom SkatteFUNN, men det vil kunne ha betydning om det er flere støtteordninger som benyttes til samme prosjekt. Dersom det foreligger annen dokumentasjon på klassifiseringen av prosjektet enn godkjenningsbrevet, kan denne dokumentasjonen brukes dersom det er mest gunstig. Tillatt andel offentlig støtte varierer med bedriftsstørrelse, om prosjektet (eller arbeidspakker i prosjektet) er klassifisert som industriell forskning eller eksperimentell utvikling, og om prosjektet er et samarbeidsprosjekt etter bestemte regler.

Kostnader til FoU-prosjekt

Skatteloven § 16–40 med tilhørende forskrift og statsstøtteregelverket setter begrensninger for hva som kan inngå i fradragsgrunnlaget. For det første må kostnadene være direkte tilknyttet det prosjektet som er godkjent av Forskningsrådet. For det andre må kostnadene etter sin art være fradragsberettigede etter skatteloven kap. 6. I tillegg må kostnadene være omfattet av art. 25 (3) i forordning (EU) nr. 651/2014 (gruppeunntaksforordningen).

Om SkatteFUNN

SkatteFUNN-ordningen er en skattefradragsordning for næringslivet, der en andel av forsknings- og utviklingskostnadene til bedriftene støttes gjennom skattesystemet. Den grunnleggende ideen er at dette arbeidet bidrar til verdiskapende fornyelse for samfunnet og forbrukerne, og en bedre konkurransesituasjon for bedriftene. SkatteFUNN brukes for å avlaste risikoen i alt fra små nyskapingar i den lille bedriften, til forskning i verdensklasse fra store konsortier. Bedriften kan selv velge tema for arbeidet og bestemmer ambisjonsnivået for prosjektet, og hvilke ressurser som til enhver tid er mulig å legge i prosjektet. For 2020 gis det skattefradrag med 19 % av kostnadene til godkjente FoU-prosjekter, og fradraggrunnlaget er begrenset til kr 25 millioner pr. skattyter pr. år. De typiske prosjektene ligger langt under denne rammen i omfang, men det er altså muligheter også for store prosjekter gjennom SkatteFUNN.

SkatteFUNN kan benyttes av alle skattytere som driver virksomhet som er skattepliktig i Norge. Skattefradraget for kostnader til FoU-prosjekt gis i sum skatt. Overstiger skattefradraget sum skatt hos skattyteren i vedkommende inntektsår, blir overskytende utbetalt skattyter.

Forvaltningen av SkatteFUNN deles mellom Forskningsrådet og Skatteetaten.

Forskningsrådet gjør en faglig vurdering av innholdet og kvaliteten i prosjektet. Saksbehandlere med næringsspesifikk kompetanse vurderer om prosjektet oppfyller kriteriene for å få godkjent et SkatteFUNN-prosjekt, slik at bedriften kan kreve skattefradrag for kostnadene. Bedriften skal rapportere på fremdrift og avvik underveis i prosjektet, og resultater etter godkjent prosjektperiode til Forskningsrådet.

Skatteetaten kan be om dokumentasjon for at de kostnadene det kreves fradrag for faktisk tilhører prosjek-

tet. Krav om fradrag i skatt for kostnader til forskning og utvikling sendes inn via eget RF-skjema (1053), attestert av revisor, som vedlegg til skattemeldingen.

Skatteetaten og Forskningsrådet har mulighet til å utveksle opplysninger om prosjekter, og samarbeider om å gjøre ordningen lett tilgjengelig og å begrense misbruk.

Ved krav om SkatteFUNN-støtte må en statsautorisert eller registrert revisor attestere på skjemaet. Revisors oppgave for et godkjent prosjekt er å kontrollere at kun kostnader direkte tilknyttet godkjente FoU-aktiviteter inkluderes i grunnlaget for skattefradrag.

Revisor skal altså benyttes uavhengig av om bedriften er revisjonspliktig eller ikke.

Vær oppmerksom på reglene om høyeste tillatte støtteintensitet,¹ og reglene om foretak i vanskeligheter.²

1 Jf. Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 16-40-6 syvende ledd og Gruppeinntaksforordningen (forordning [EU] nr. 651/2014) artikkel 8.

2 Jf. Gruppeinntaksforordningen artikkel 1 pkt. 4.

Vær oppmerksom når FoU-prosjektet løper parallelt med vanlig drift. Det gis ikke fradrag for alminnelige driftskostnader, det vil si kostnader til skattyters ordinære virksomhet. Det er kun merkostnadene i forbindelse med selve FoU-prosjektet som kan inngå i fradraggrunnlaget. Kostnader bedriften har uavhengig av prosjektet, kan ikke inngå. Det vil være ulovlig statsstøtte.

Dersom for eksempel et FoU-prosjekt innen fiskeoppdrett er godkjent, vil kostnadene forbundet med å gjennomføre konkrete eksperimenter med fôr, medisiner e.l. kunne inngå i fradraggrunnlaget. Bedriften kan ikke legge inn alle kostnader ved produksjonen, slik som vedlikehold av anlegg, logistikk, alt av føring osv.,

men kun det av ekstrakostnader som er nødvendig for å gjennomføre eksperimentet.

Prosjektregnskap

Bedriften må føre eget regnskap for SkatteFUNN-prosjektet, og dette må holdes adskilt fra bedriftens øvrige regnskap. Regnskapet må dokumentere både de beregnede og de faktiske kostnadene i FoU-prosjektet, og må føres løpende gjennom året. Det kreves at bedriften har et system for registrering av antall egne timer brukt på prosjektet. Som dokumentasjon av personal- og indirekte kostnader må det kunne fremlegges timelister for bedriftens FoU-personale som viser, fordelt pr. dag, navn på FoU-person, antall timer samt hvilke delmål som

er bearbeidet. FoU-medarbeider og prosjektansvarlig signerer timelistene løpende, og minst hvert kvartal. Man kan benytte elektronisk signatur når det kan verifiseres at den elektroniske signaturen faktisk er gitt av den aktuelle medarbeideren.

FoU-personens nominelle årslønn samt tidspunkt og størrelse på siste lønnsregulering må kunne dokumenteres.

Budsjettet som er oppført i søknaden, er ikke bindende, men skal være et kvalifisert estimat på de planlagte FoU-kostnadene. Det er kun de reelle kostnadene bedriften har hatt i prosjektet som kan inngå i fradraggrunnlaget. Kostnaden kan være høyere eller lavere enn det bedriften

Budsjettet som er oppført i søknaden, er ikke bindende, men skal være et kvalifisert estimat på de planlagte FoU-kostnadene.

budsjetterte med i søknaden, men kostnadene må være knyttet til det godkjente prosjektet slik det er formulert i søknaden, og alle kostnadene må være omfattet av regelverket.

Forskningsrådet har forslag til mal for føring av prosjektrekskap på nettsiden www.skattefunn.no. Hvis bedriften har et registreringssystem som ivaretar kravene til føring av prosjektrekskapet, kan det benyttes.

Dersom det kreves fradrag for FoU kjøpt fra nærstående underleverandør for over kr 100 000 eks. merverdiavgift, skal også underleverandøren utarbeide prosjektrekskap.

Aktiviteter som ikke kan støttes

SkatteFUNN er støtte til forskning og utvikling, og kostnader til for eksempel løpende drift, produksjon, varig utstyr, erverv, oppføring eller utbedring av fast eiendom, etc. kan ikke inngå. SkatteFUNN-forskrift § 16–40–2 (3) gir eksempler på akti-

viteter som av den grunn ikke støttes gjennom SkatteFUNN.

Det gis ikke fradrag for kostnader i tilknytning til forskningstjenester som omsettes (oppdragsforskning). Dersom en bedrift gjennomfører et prosjekt på oppdrag av en annen, og får kostnadene sine dekket, vil den ikke kunne kreve støtte for dette.

Kostnader i forbindelse med søknad om godkjenning av prosjektet, og revisorbekreftelse i vedlegg til skattemeldingen, er ikke FoU-aktiviteter, og kan ikke inngå i fradragsgrunnlaget.

Ulønnet arbeidsinnsats regnes ikke som en fradragsberettiget kostnad i SkatteFUNN-ordningen. Enkeltpersonforetak og andre foretak som ikke har ansatte, kan ikke føre lønnskostnader som grunnlag for skattefradrag. Det vil si at prosjektarbeid som utføres av personer med tilknytning til bedriften, men uten å ha et ansettelsesforhold og dokumenterbar avtalt lønn, regnes som ulønnet arbeidsinnsats.

Vanlige feil

I kontroller gjennomført av Skatteetaten er det avdekket feil hos en del prosjekteiere. Det er først og fremst knyttet til mangelfullt prosjektrekskap, og manglende eller feilførte timelister. I noen tilfeller mangler revisors underskrift på skjema RF-1053.

Bedriftene må være oppmerksomme når FoU-prosjektet løper parallelt med vanlig drift. Det er kun merkostnadene i forbindelse med prosjektet som kan inngå, og kostnader bedriften har uavhengig av prosjektet, inngår ikke. Det vil være ulovlig statsstøtte. En del er ikke oppmerksomme på dette, og fører opp mer enn kun FoU-kostnadene i kravet til Skatteetaten.

Kilder:

Informasjon fra Skatteetaten:
Skatte-ABC

Informasjon fra Forskningsrådet:
www.skattefunn.no

5 strategier for mer robuste ledere og medarbeidere

Arbeidslivet og livet ellers er ikke perfekt til enhver tid. Selv om du kanskje er godt fornøyd med hvordan du har det akkurat nå, vil du møte hindringer, utfordringer og tilbakeslag som vil teste deg som menneske. Dette gjelder alle – ledere og medarbeidere. Derfor er det viktig å styrke og bygge motstandskraft som en del av en bærekraftig organisasjon.

Helse- og treningsrådgiver
Ingun Mjaaland,
Bwell Norge

Å være resilient

I arbeidslivet brukes ofte det engelske begrepet resilient om det å være robust. Å være resilient defineres som: *the ability to recover from setbacks, adapt well to change, and keep going in the face of adversity*. Resiliens er psykologisk motstandskraft, med andre ord de faktorene som har sammenheng med at man beholder en psykisk styrke og helse til tross for stress og påkjenninger. I hovedtrekk er det evnen til å hode roen i møte med det livet byr på. Å være resilient vil si at man er robust.

I en studie som ble publisert av Dr. Gillian Shapiro og Sarah Bond ble 835 ansatte i Storbritannia spurt om hva som utfordret deres motstandskraft mest. 75 % svarte at det vanskeligste var å håndtere utfordrende kolleger og politiske beslutninger i organisasjonen. Disse ble etterfulgt av stress og personlig kritikk. Det er grunn til å tro at det ikke er annerledes blant norske arbeidstakere. I en undersøkelse foretatt av Respons Analyse for Proffice, med mer enn 2500 yrkesaktive respondenter, kom det frem at over 60 prosent av norske ledere har vært utbrent eller er i farsonen for å bli det.

Hvorfor er resiliens viktig?

Det er bare én ting du kan kontrollere i livet – det er deg selv. Utfordringer, hindringer og tøffe tider er uunngåelig. Derfor er det så viktig å være forberedt. Tenk deg at det på et eller annet tidspunkt er deg eller dine kolleger det gjelder. Du må vite at robusthet er en mental ferdighet som er trenbar. Akkurat som ved fysisk trening blir vi sterkere og får bedre utholdenhet, når vi setter av tid til og gjennomfører spesifikk trening.

Nå skal jeg gi deg fem strategier for å øke din motstandskraft, slik at du og dine medarbeidere kan være i balanse i en hektisk hverdag, og leve et godt liv.

1. **Sørg for at du får nok, og tidlig nok, søvn.** Under søvn skjer livs nødvendige prosesser både for hjernen og kroppen for øvrig. Sover vi for lite, kan det få store konsekvenser. Ved for lite søvn påfører vi kroppen en større stressbelastning. Dette er med på å

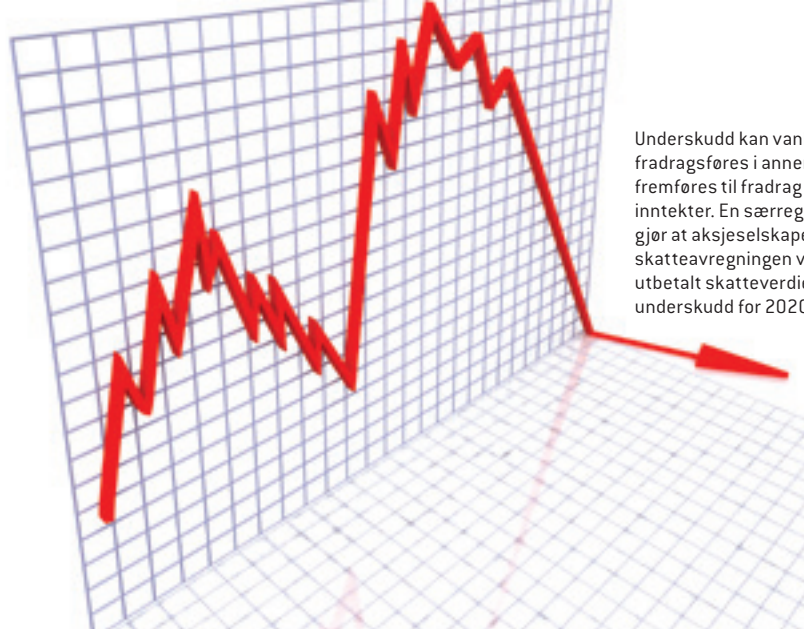

Resiliens er psykologisk motstandskraft, med andre ord de faktorene som har sammenheng med at man beholder en psykisk styrke og helse til tross for stress og påkjenninger.

svekke immunforsvaret og vi er mer mottakelige for sykdom og plager.

2. **Velg bevisst hvor du har fokus.** Gjennom systematisk mindfulness-trening kan du blant annet trene opp evnen til å konsentrere deg om en ting av gangen, hva du velger å ha fokus på og ta hensiktsmessige valg basert på virkeligheten.
3. **Balanse mellom innsats og hvile i hverdagen.** At vi tar vare på grunnmuren vår, er avgjørende for Work-Life Balance. Som vi lader mobilen, må vi lade kropp og hode. Husker du Statens Vegvesen sin kampanje «Stopp og sov 15 minutter»? Tenk på arbeidsdagen som en kjøretur! Benytt hvilerommet på jobben eller et stille sted på hjemmekontoret. Kom deg bort fra pc-en, sett deg i en stol eller legg deg ned, skru på alarmen på telefonen og lukk øynene.
4. **Gi hjernen gode arbeidsbetingelser.** Grunnmuren vår består av nok søvn og hvile, balansert fysisk aktivitet og kosthold, din indre dialog. Dette er sentrale faktorer for å kunne gi hjernen gode arbeidsbetingelser, slik at vi prioriterer, gjør en ting av gangen, gjør vanskeligste oppgave først og reduserer distraksjoner som tilgjengelighet, e-post, sosiale medier, m.m.
5. **Spør deg selv: det jeg gjør – hjelper det meg eller skader det meg?** Store deler av dagen gjør vi ting på autopilot og på mange måter er det bra for oss. Med stor sannsynlighet har du også noen innøvde uvaner som gjøres via autopiloten, som er lite hensiktsmessige og som ikke hjelper deg med det du ønsker å oppnå.

Som leder er det viktig at du er en god rollemodell og ser dine medarbeidere. Gjør du noe aktivt for å ta vare på deg selv slik at du har balanse i livet og er robust? Hvilke tiltak kan dere sette i gang, ev. hva kan dere gjøre mer av for å bygge robuste medarbeidere for en bærekraftig organisasjon?

Underskudd kan vanligvis fradragsføres i annen inntekt eller fremføres til fradrag i fremtidige inntekter. En særregel for 2020 gjør at aksjeselskaper mv. ved skatteavregningen vil kunne få utbetalt skatteverdien av underskudd for 2020.

Fradrag for underskudd

Hovedregelen er at et underskudd kan fradragsføres i annen inntekt eller fremføres til fradrag i fremtidige inntekter. En særregel for 2020 gjør at aksjeselskaper mv. ved skatteavregningen vil kunne få utbetalt skatteverdien av underskudd for 2020.

Om du enkelte år for eksempel har store vedlikeholdskostnader på skattepliktig utleie av en leilighet, vil kostnadene kunne overstige leieinntektene. Underskuddet vil da komme til fradrag i dine øvrige inntekter som for eksempel i lønnsinntekt eller annen kapitalinntekt. Fradraget vil være begrenset til et fradrag i alminnelig inntekt med 22 %.

Den delen av underskuddet som ikke kommer til fradrag, vil kunne fremføres til senere år. Underskuddet føres opp i skattemeldingen og kommer da til fradrag første år med positiv inntekt. På samme måte vil et aksjeselskap kunne fremføre et underskudd.

Underskudd kan falle bort

Det er ingen tidsbegrensning på retten til å fremføre underskudd. Det er

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

heller ingen begrensning i adgangen til å fradra underskuddet i annen type virksomhet. Et aksjeselskap vil ha fradrag for fremført underskudd som skriver seg fra en opphørt virksomhet hvis selskapet senere starter annen virksomhet.

Endres eierforholdene i aksjeselskapet eller selskapet blir part i en fusjon, fisjon eller annen transaksjon hvor utnyttelse av underskuddet er hovedmotivet, vil underskuddet falle bort. Med andre ord kan du ikke kjøpe deg et skattemessig underskudd. Kjøpes aksjer i et «tomt selskap» med underskudd, men uten virksomhet, eiendeler, ansatte eller aktivitet mv., vil underskuddet mest sannsynlig fremstå som hovedmotivet. Har selskapet fortsatt virksomhet, vil forretningsmessige motiver utover utnyttelse av underskuddet, kunne fremstå som et hovedmotiv.

Vær oppmerksom på at det for aksjeselskaper mv. er en særskilt opplys-

ningsplikt i skattemeldingen side 1 for selskaper som har kommet inn i skattekonsern ved slik omorganisering eller transaksjon. Punktet er begrenset til tilfeller der underskuddet overstiger én million kroner. Selv om underskuddet er mindre enn én million kroner, må selskapet i slike situasjoner vurdere om det skal gis ytterligere opplysninger knyttet til transaksjonen. Fremføres et underskudd i skattemeldingen uten nærmere opplysninger, vil det kunne betraktes som en uriktig opplysning, som kan gi tilleggsskatt.

Tilbakeføring av underskudd

Underskudd kan ikke bare fremføres til fradrag, men underskudd kan også tilbakeføres mot tidligere års inntekt. Adgangen oppstår ved opphør av virksomhet eller ved oppløsning av selskap. Førstnevnte tilfelle forutsetter at det drives to eller flere virksomheter. Dersom en av virksomhetene som tidligere har gitt overskudd, opphører, men opphører med et udekket underskudd (øvrige virksomhet gir heller ikke overskudd), kan det gi grunnlag for å endre skattefastsettingen for tidligere år, alternativt kan underskuddet

fremføres. Bestemmelsen vil i større grad benyttes ved oppløsning av selskap.

Retten til tilbakeføring gjelder ikke ethvert underskudd. Underskuddet må ha oppstått i opphørsåret eller i året før opphørsåret. Oppstår underskuddet i opphørsåret 2020, kan skattyter endre skattefastsettingen for 2019 og 2018. Har underskuddet oppstått i året forut (2019) for opphørsåret (2020), vil også 2018 kunne endres.

Det kan oppstå situasjoner der retten til å tilbakeføre underskudd avskjæres. Det kan være situasjoner der opphør av virksomheten eller oppløsning av selskapet strekkes ut i tid og går over et årsskifte. Er 2018 siste år med overskudd, går retten til tilbakeføring tapt om opphør av virksomhet eller oppløsning først skjer i 2021.

Spørsmålet om når en virksomhet eller eventuelt en av flere virksomheter er opphørt, beror på en helhetsvurdering. Salg av driftsmidler, manglende aktivitet og inntekter mv., vil være momenter i vurderingen.

Tidspunktet for når et aksjeselskap er oppløst, vil være når avviklingsstyret treffer beslutning om utdeling til eierne etter at selskapets forpliktelser er dekket og kreditorfristen er utløpt.

Særregel for 2020

Det er innført en tilbakeføringsordning for underskudd i 2020. Aksjeselskaper mv. vil ved skatteavregningen kunne få utbetalt skatteverdien av underskudd for 2020. Fradraget er begrenset til summen av alminnelig inntekt i 2018 og 2019. Udekket underskudd som overstiger 30 millioner kroner gis det imidlertid ikke fradrag for.

Bestemmelsen vil ikke gjelde for selskaper som er stiftet ved skattefri om-danning i 2020. Den vil heller ikke gjelde for selskaper med deltakerfastsetting og for eiere av enkeltpersonforetak. Opphører virksomhet i 2020 eller oppløses selskapet i 2020, vil heller ikke bestemmelsen gjelde. Da gjelder de alminnelige bestemmelsene omtalt over.

Selskaper som omfattes, vil automatisk få fradraget ved skatteavregningen.

MIDLERTIDIG LOV OM REKONSTRUKSJON

Mer fleksible regler for gjeldsforhandling

Rådgiver regnskap
Signe Haakanes,
Revisorforeningen

En ny lov – rekonstruksjonsloven – innfører mer fleksible regler om gjeldsforhandling for foretak med alvorlige økonomiske problemer.

Den midlertidige loven trådte i kraft 11. mai 2020 og vil gjelde ut året.

Bruken av begrepet rekonstruksjon – skal understreke at det er tale om en nødvendig omlegging av virksomheten og måten den drives på, hvor en sanering av gjelden bare er en del av løsningen.

I tillegg til rekonstruksjonsloven er det innført forskriftsregler om enklere

rekonstruksjonsforhandlinger for små foretak.

Lite velegnet konkurslovgivning

Det har vært åpnet svært få gjeldsforhandlinger fordi reglene i konkursloven har vært lite egnet til å gjennomføre en vellykket rekonstruksjon av virksomheten. Etter konkurslovens regler kan gjeldsforhandling først kreves når skyldneren ikke kan oppfylle

Mer fleksible regler om gjeldsforhandling for foretak med alvorlige økonomiske problemer kan bidra til at bedrifter som under normale omstendigheter er lønnsomme, i større grad kan reddes og arbeidsplasser og verdier sikres.

forpliktelsene sine etter hvert som de forfaller. Dermed kan det være for lite midler igjen i foretaket og for sent til å få til en løsning. Effektive rekonstruksjonsregler kan bidra til at bedrifter som under normale omstendigheter er lønnsomme, i større grad kan reddes og arbeidsplasser og verdier sikres.

Reglene om rekonstruksjonsforhandlinger i den midlertidige loven kan erstatte konkurslovens regler om gjeldsforhandling og tvangsakkord.

Virkemidlene

Et viktig mål er å gi den utsatte bedriften flere virkemidler i forhandling med kreditorene enn det man har i konkurslovens regler om gjeldsforhandlinger og tvangsakkord:

- Forhandlinger om rekonstruksjon kan innledes tidligere, mens skyldneren fortsatt har midler igjen. Etter reglene i konkursloven kan gjeldsforhandling først kreves når skyldneren ikke kan oppfylle forpliktelsene sine etter hvert som de forfaller. I den nye loven er terskelen gjort lavere og mer skjønnsmessig. En skyldner som har, eller i overskuelig fremtid vil få, alvorlige økonomiske problemer, kan kreve rekonstruksjonsforhandlinger. Kre-

ditorer kan også kreve rekonstruksjonsforhandlinger dersom skyldneren ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. Selskapet kan motsette seg en slik åpning. Tanken er at begjæringen fra kreditor vekker selskapets ledelse og bidrar til å få åpnet rekonstruksjon før det er for sent.

- Det er lettere å vedta en rekonstruksjonsplan. Som før er det to former for ordning av gjelden, frivillig ordning og tvangsakkord. Frivillig rekonstruksjon forutsetter som før at ingen av kreditorene stemmer mot forslaget, men prosedyren for vedtakelse er forenklet. For vedtakelse av tvangsakkord er det tilstrekkelig at kreditorer som representerer minst halvparten av samlet beløp stemmer for, i motsetning til krav om kvalifisert flertall etter konkurslovens regler.
- Det er gitt større adgang til helt eller delvis salg av virksomheten og omgjøring av gjeld til aksjekapital.
- Det er gjort midlertidig unntak fra det offentlige fortrinnsrett for krav på skatt og merverdiavgift, med unntak av skattetrekk.
- Det er åpnet for å få pantesikkerhet for lån til finansiering under rekonstruksjonen med prioritet foran andre panthavere, såkalt superprioritetslån.
- Selskapets beskyttelse mot åpning av konkurs og gjennomføring av tvangsdekning under rekonstruksjonsforhandling, er styrket. Selskapet er sikret beskyttelse i hele rekonstruksjonsperioden mot konkursbegjæring, utlegg og tvangssalg, samt heving av avtaler grunnet betalingsmislighold innen åpningen av rekonstruksjon.

Må forskuddsbetale kostnader

I begjæringen om rekonstruksjon må selskapet redegjøre for hvordan rekonstruksjonen skal gjennomføres og finansieres. Videre må det innbetales et forskudd til dekning av kostnadene ved rekonstruksjonsforhandlingene. Ifølge forarbeidene vil forskuddet sjelden være lavere enn kr 300 000.

Selskapets styre beholder rådigheten over selskapet under tilsyn av en retts-

oppnevnt rekonstruktør og vanligvis en til tre kreditorrepresentanter (kreditorutvalg) i tillegg. Rekonstruktøren skal være en advokat med erfaring fra insolvensbehandling. Rekonstruktøren og kreditorutvalget utgjør rekonstruksjonsutvalget. Utvalget har innsyn i selskapets økonomiske forhold, beslutningsmyndighet i enkelte forhold og myndighet til å gi pålegg.

Retten skal etter innstilling fra rekonstruksjonsutvalget oppnevne en borevisor til å foreta revisjon av skyldnerens regnskaper og forretningsførsel, hvis ikke retten finner det forsvarlig å overlate revisjonen til et av rekonstruksjonsutvalgets medlemmer.

Det tas sikte på permanente regler senere

Loven er midlertidig, og vil oppheves 1. januar 2022. Et forslag til permanente regler om rekonstruksjonsforhandlinger var på høring høsten 2016, men har blant annet på grunn av nye EU-regler ikke vært fulgt opp. Det har ifølge departementet vært begrenset tid til å gjøre inngående vurderinger av forslagene i høringen. Det er grunnen til at det i denne omgang er vedtatt en midlertidig lov.

Justisdepartementet uttaler i lovproposisjonen at målet på sikt bør være å utrede permanente regler om rekonstruksjon, som bygger på og videreutvikler løsningene i den midlertidige loven.

Forenklinger for små foretak

Forskriftsreglene om forenklinger for små foretak gjør at selve rekonstruksjonsprosessen kan forenkles og forkortes. Det er lagt til rette for at forberedelse og gjennomføring av rekonstruksjonsforhandlinger i stor grad kan gjennomføres i en samlet prosess. Reglene åpner blant annet for at små bedrifter kan få oppnevnt en rådgiver som kan bistå med å utforme et forslag til rekonstruksjon på et tidligere tidspunkt.

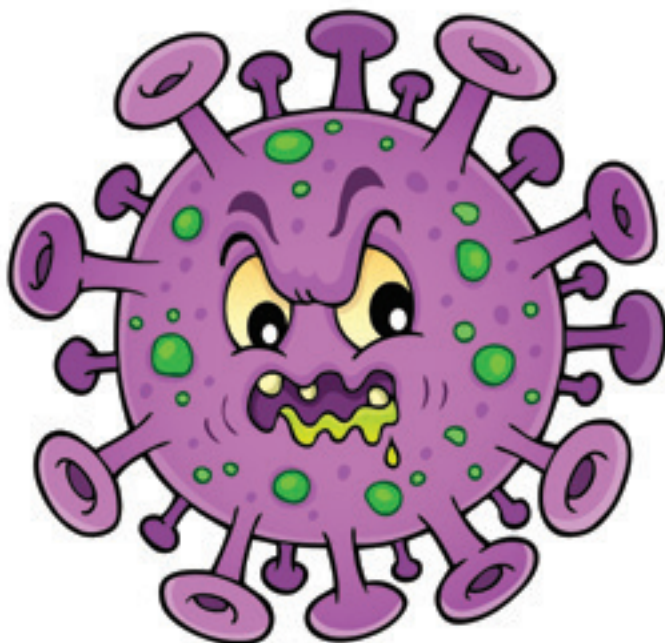
Grensene for små foretak er i denne sammenheng satt til maksimalt ti årverk, mindre enn seks millioner kroner i driftsinntekter og mindre enn 23 millioner kroner i balansesum.

De viktigste støtteordningene

I artikkelen får du en oversikt over de viktigste støtteordningene og andre tiltak som myndighetene har kommet med i forbindelse med koronakrisen for å støtte bedrifter og enkeltpersoner. Hovedvekten er lagt på tiltak som fortsatt gjelder.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Det er blitt innført en rekke ordninger for å dekke enten påløpte kostnader eller tapte inntekter som skyldes korona-epidemien.

flere former for tapt inntekter t.o.m. august som skyldes pålegg eller råd fra staten. Søknadsfristen har utløpt.

Kultursektoren

Kompensasjonsordningen for avlyste arrangementer ble fra mai utvidet til også å omfatte tapte inntekter for underleverandører og aktører som leier ut lokale. Ordningen skulle gjelde ut august, men Kulturdepartementet har bestemt at ordningen skal videreføres ut 2020, men kompensasjonsbeløpet trappes ned fra oktober og skal kun omfatte avlyste arrangementer. Samtidig etableres det en egen stimuleringsordning.

Lønnsstøtte for å ta permitterte tilbake i jobb

Bedrifter som tok permitterte tilbake til jobb i juli og/eller august, kan få et kontanttilskudd på inntil kr 15 000 pr. ansatt pr. måned. Bedrifter må ha hatt et omsetningsfall på minst 10 % og den ansatte måtte være permittert pr. 28. mai. Lonnstilskudd.no skal være klar til å ta imot søknader fra oktober.

Regjeringen har varslet at den vil foreslå å innføre en ny runde med

Tilskuddsordninger

Det er blitt innført en rekke ordninger for å dekke enten påløpte kostnader eller tapte inntekter. Disse ordningene er i ferd med å fases ut, men vi skal likevel gi en oversikt over de viktigste.

«Kontantstøtte» for foretak med stort omsetningsfall

Ordningen skal gi en kompensasjon for uunngåelige faste kostnader for bedrifter som har tapt hele eller deler av omsetningen som følge av virusutbruddet. Ordningen gjelder fra mars til og med august, men fases gradvis ut ved at det er fastsatt en lavere støt-tefaktor for juni, juli og august enn for tidligere måneder. For perioden

mars–mai har søknadsfristen utløpt, men for juni, juli og august kan det søkes inntil den 31. oktober til kompensasjonsordning.no.

Tapte inntekt for selvstendig næringsdrivende og frilansere

Ordningen kompenserer for opptil 80 % av tapt inntekt inntil 6G og gjelder fra 14. mars og ut oktober. Man får ikke dekket de første 16 dagene av inntektstapet. Søknader sendes etter-skuddsvis én gang i måneden til nav.no.

Idretten og frivilligheten

Ordningen gjaldt opprinnelig tapte inntekter fra avlyste arrangementer, men ble fra mai utvidet til å gjelde

lønnstøtte for oktober, november og desember for bedrifter som henter tilbake ansatte som var permittert pr. 31. august 2020.

Skatt og avgift

Det er vedtatt en rekke lempinger i frister, sanksjoner (tvangsmulkt) og satser på skatteområdet. Vi omtalte disse lempingene i en artikkel i nr. 2–2020 og skal derfor bare kort gjenta de viktigste her:

- Skatteetaten har opphevet tvangsmulkt ved for sent leverte meldinger og oppgaver t.o.m. september.
- Fristen for å levere skattemelding for næringsdrivende og selskaper ble utsatt til 31. august. Den samme fristen gjelder for skattefri omforming.
- Betalingsfristen for en rekke skatter og avgifter er utsatt.
- Det er innført en mer fleksibel ordning for søknad om betalingsutsettelse for forfalte skatter og avgifter i perioden fra 10. juni og ut 2020. Renter beregnes med 6 % i stedet for den ordinære satsen på 8 %. Søknad sendes på skatteetaten.no.
- Lav MVA-sats er redusert fra 12 % til 6 % fra 1. april til 31. oktober.
- Arbeidsgiveravgiften for tredje termin (mai og juni) ble redusert med 4 prosentpoeng.

Også når det gjelder endringer i skattereglene ble de fleste omtalt i artikkelen i nr. 2–2020. De viktigste endringene er:

- Selskaper med underskudd i 2020, men med overskudd i 2018/19, får utbetalt skatteverdien av underskuddet (22 %) ved skatteoppgjøret for 2020 (høsten 2021).
- 30 % startavskrivninger på driftsmidler i saldogruppe d ervervet fra og med 20. juli 2020.
- «Verdsattelsesrabatten» på aksjer, andeler og driftsmidler øker fra 25 % til 35 % i 2020.
- Lettelser i ordningene med tildeling av aksjer til ansatte og opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskaper. Det samme gjelder ordningen for aksjeinnskudd i små oppstartsselskaper der beløpsgrensen heves

til én million kroner pr. investor og der også ansatte kan benytte seg av ordningen i 2020 og 2021.

Låne- og garantiordninger

Det er innført en rekke låne- og garantiordninger for å bedre likviditeten i bedriftene. Flere av disse ordningene var rettet spesifikt mot enkelte særlig utsatte bransjer. Av ordninger som gjelder mer generelt og som fortsatt gjelder er:

Statlig garantiordning

Det gis 90 prosent statsgaranti på hvert lån, maksimalt 50 millioner kroner pr. bedrift, inntil 150 millioner kroner til større bedrifter. Det er bankene som betjener ordningen, og selv innvilger lån til sine lånekunder. Garantiordningen er forlenget til å gjelde ut 2020.

Statens obligasjonsfond

Statens obligasjonsfond er gjenopprettet med en ramme på inntil 50 milliarder kroner. Tiltaket er rettet mot større norske selskaper, uavhengig av bransje, og forvaltes av Folketrygdfondet.

Innovasjon Norge

Innovasjon Norge administrerer en rekke låne- og garantiordninger med formål å finansiere innovasjon og utvikling. Les mer om ordningene på innovasjonnorge.no.

Permitteringer, dagpenger sykepenger mv.

De viktigste tiltakene som er innført ifm. koronapandemien er:

Permitteringsreglene

I mars ble varselfristen og plikten til å betale lønn redusert fra 14 dager til to dager ved uforutsette situasjoner som koronasituasjonen. NAV betaler lønn opp til 6G for dagene 3 til 20 til arbeidstaker.

Fra og med 1. september er arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering økt fra to til ti dager.

Regjeringen har varslet at den vil utvide permitteringsperioden fra 26 til 52 uker fra 1. november. I tillegg foreslås det å innføre en arbeidsgiverperiode II

på fem dager etter 30 ukers permittering med virkning fra 1. januar 2021.

Sykepenger

Arbeidsgivere skal kun betale sykelønn for de tre første dagene for sykefravær som skyldes korona. Arbeidsgiver får refundert sykepenger utbetalt for dag 4 til 16 fra NAV. Frilansere og selvstendig næringsdrivende vil få sykepenger fra NAV fra fjerde dag.

Den utvidede retten til å bruke egenmelding opphørte fra 1. juni. Dette gjelder også covid-19-relatert fravær. Arbeidsgiverne kan imidlertid fortsatt velge å godta egenmelding de første 16 dagene. Ordningen med at NAV betaler sykepenger fra dag fire gjelder fremdeles.

Det utbetales ikke sykepenger til personer som bryter nasjonale myndigheters reiseråd og derfor får karanteneplikt ved hjemkomst til Norge.

Omsorgspenger («sykt barn»)

Fra 13. mars til 30. juni ble arbeidsgivers plikt til å dekke omsorgspenger redusert fra ti til tre dager og antall omsorgsdager ble doblet. Resten dekkes av NAV.

Fra 1. juli må arbeidsgiver igjen dekke ti dager for kalenderåret 2020. Antall omsorgsdager ble imidlertid nullstilt. Arbeidstaker har altså ikke lenger krav på dobbelt antall dager, men rett til ti dager fra 1. juli og ut året.

Regjeringen har foreslått å utvide antall omsorgsdager for foreldre som har brukt opp kvoten dersom lokale utbrudd gjør at skole eller barnehage må stenge eller klasser settes i karantene.

Dagpenger

Dagpengemottakerne som nærmet seg maktgrensen for mottak av ytelsen (52 eller 104 uker), har fått forlenget dagpengeperioden ut oktober.

Andre tiltak

Av tiltak som ikke er nevnt ovenfor, kan nevnes:

Styremøter og generalforsamling uten fysisk møte

Det er gjort unntak fra krav til fysisk møte i bl.a. aksjelovene, selskapsloven, stiftelsesloven og samvirkelova slik at styremøter og generalforsamling/årsmøte mv. kan holdes uten fysisk møte (f.eks. som telefonmøte eller elektronisk). Regjeringen har foreslått å forlenge unntaket til 1. juni 2021.

Tilsvarende unntak er gjort for eierseksjonssameier, borettslag og boligbyggelag.

Frist for å avholde generalforsamling, årsmøte og fastsette regnskap

Fristen for å avholde ordinær generalforsamling eller årsmøte for aksjeselskaper og samvirkeforetak er utsatt med to måneder. Dette gjelder også for fastsettelse av årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning. Samme fristutsettelse er gitt for boligbyggelag, borettslag og boligsameier. Reglene oppheves 1. november 2020.

Midlertidig lov om rekonstruksjon

Det er vedtatt en midlertidig lov om rekonstruksjon med endringer i reglene for gjeldsforhandling. Formålet er å redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige bedrifter som rammes av akutt svikt i inntektene som følge av virusutbruddet. Det er videre vedtatt en egen forskrift om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak. Reglene oppheves 1. januar 2022.

Notiser

Skattefri fordel ved kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet

Arbeidstaker kan gis en skattefri fordel i form av underkurs ved ansattes kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskapet. Den maksimale skattefrie fordel økes fra 3 000 til 5 000 kroner. Endringen trådte i kraft i juni med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskaper utvidet

Vilkåret om at ordningen bare omfatter personer som er ansatt etter 1. januar 2018 oppheves. Videre utvides ordningen slik at selskap med 25 ansatte eller færre kan bruke ordningen, og den øvre grensen for selskapets samlede driftsinntekter og balansesum blir hevet til 25 mill. kroner. Endringene trådte i kraft 25. juni 2020.

Redusert engangsavgift på bruktimporterte biler

Engangsavgiften for bruktimporterte motorvogner eldre enn fem år blir redusert med virkning fra 1. juli 2020. Forsinkelsesrente og standardkompensasjon.

Forsinkelsesrenten fra 1. juli er satt ned til 8 prosent p.a. Satsen for standardkompensasjon er satt til 430 kroner, en økning på 30 kroner.

Formuesskatt

Verdsattelsesrabatten i formuesskatten økes for aksjer, driftsmidler mv. (herunder næringsseid) fra 25 til 35 prosent med virkning fra inntektsåret 2020.

Det er også vedtatt en midlertidig ordning om utsatt betaling av formuesskatt på virksomhetsformue for inntektsåret 2020. Denne gjelder for personlige eiere når virksomheten har regnskapsmessig underskudd.

Den lave merverdiavgiftssatsen er midlertidig redusert

Den lave merverdiavgiftssatsen har blitt redusert fra tolv til seks prosent med virkning fra 1. april 2020 til og med 31. oktober 2020.

Midlertidig fritak fra lønnsrapportering for utenlandske arbeidsgivere

Det er gitt fritak fra rapporteringsplikten og plikten til å foreta forskuddstrekk for utenlandske foretak som har ansatte som utfører arbeid fra hjemmekontor i Norge i stedet for fra sitt faste arbeidssted i utlandet som følge av covid-19-utbruddet.

Bedriftskantiner og merverdiavgift

Kan kantineoperatører behandle betalingen fra bedriftskunder som ensidig tilskudd som ikke anses som avgiftspliktig vederlag? Og er deler av betalingen vederlag for næringsmidler med redusert sats?

Skattedirektoratet har utgitt en prinsipputtalelse hvor de redegjør for sitt syn.

Skattedirektoratet kommer til at bedriftskunde, som kjøper inn kantine tjenester fra kantineoperatør, skal faktureres med merverdiavgift. Dette gjelder når vederlaget fra brukerne av kantinen tilfaller bedriftskunden, som på sin side betaler operatøren et nærmere beregnet «management fee».

Skattedirektoratet mener også at kantineoperatør ikke kan skille ut en andel av sin leveranse til bedriftskunden som omsetning av næringsmidler. Omsetningen anses som serveringstjeneste og skal faktureres med ordinær sats.

Reglene for bruk av hjemmekontor

Arbeidsgiver kan ikke uten videre pålegge ansatte hjemmekontor. Det må foreligge saklig grunn og ansatte må ikke forskjellsbehandles på en urimelig måte. Arbeidsgiver må også sørge for et forsvarlig fysisk og psykisk arbeidsmiljø.

Advokat Håkon Andreassen, partner i Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due Lund

Pålegg om hjemmekontor

Arbeidssted skal være fastsatt i arbeidsavtalen til den enkelte. Normalt vil dette være virksomhetens næringslokaler. I så fall betyr det at arbeidsgiver kan kreve at ansatte møter opp på kontoret til avtalt tid – uavhengig av om den ansatte egentlig trives best med å jobbe hjemmefra.

Samtidig vil arbeidsgiver i kraft av sin alminnelige styringsrett i noen tilfeller ha rett til å *pålegge* ansatte hjemmekontor. Dette forutsetter imidlertid at arbeidsgiver har saklig grunn, og at de ansatte ikke forskjellsbehandles på en urimelig måte.

Hvis smittevern tilsier at hjemmekontor er den beste løsningen, vil dette kunne trumfe andre hensyn. Uansett

vil det være avgjørende at arbeidsgiver gjør en grundig og god vurdering. Før arbeidsgiver innfører pålagt hjemmekontor, anbefales det at grunnlaget for beslutningen drøftes med arbeidstakernes representanter. Gjennom drøftingene kan arbeidsgiver forsikre seg om at alle relevante hensyn er tatt med i vurderingen. Det er alltid en god idé å snakke sammen først!

Når ansatte krever hjemmekontor

På den annen side vil ansatte av ulike grunner ha behov for, eller ha et ønske om, å jobbe hjemmefra. Dette kan for eksempel skyldes at de befinner seg i risikogrupper og/eller er avhengige av å reise med kollektiv-

transport til arbeidsstedet. Hvorvidt den ansatte da skal få viljen sin, må også her løses på bakgrunn av en grundig helhetsvurdering.

Igjen kan smittevern hensyn påvirke rekkevidden av arbeidsgivers styringsrett: Det vil neppe være saklig å nekte en ansatt med særlig utsatt immunforsvar å ha hjemmekontor, dersom arbeidsoppgavene på en akseptabel måte kan gjennomføres hjemmefra.

Noen ganger oppstår det imidlertid tvilstilfeller: Hva om den ansatte kan ta et senere tog og forskyve arbeidstiden? Da vil svaret på om den ansatte kan kreve hjemmekontor bero på en avveining mellom arbeidsgivers og ansattes behov.

Hjemmekontorforskriften gir en videre adgang til å avtale fleksible arbeidstidsordninger.

Dersom behovet for hjemmekontor skyldes arbeidstakers helse, er også rekkevidden av arbeidsgivers tilretteleggingsplikt sentral. Relevante momenter i vurderingen vil blant annet være om arbeidet kan utføres på en tilfredsstillende måte fra hjemmekontor, betydningen av personlig oppmøte i den aktuelle stillingen og konsekvensene bruk av hjemmekontor har for arbeidsmiljøet.

Hjemmekontorforskriften – fast eller midlertidig ordning?

Når ansatte bruker hjemmekontor en gang iblant, gjelder arbeidsmiljøloven som vanlig. Det betyr blant annet at arbeidsgiver skal sørge for at den ansatte ikke utsettes for uheldig fysisk belastning fra vonde kjøkkenstoler eller uforsvarlig arbeidspress. I prinsippet gjelder dette også når den ansattes egen leilighet brukes som kontor. Arbeidstidsreglene gjelder da også som vanlig.

I de tilfellene hvor hjemmekontor ikke lenger er av sporadisk karakter, kommer den såkalte hjemmekontorforskriften til anvendelse. Faste dager med hjemmekontor vil mest sannsynlig omfattes av denne forskriften.

Skriftlig avtale

Når forskriften kommer til anvendelse, skal det inngås en skriftlig avtale om hjemmekontor. I avtalen skal blant annet omfanget av hjemmearbeid, arbeidstiden, tilgjengelighet osv. fremgå, slik at den ansatte vet hva han eller hun må forholde seg til.

Vårt råd er å innhente juridisk bistand når slike avtaler skal utformes. Dette gjelder særlig ved fastsettelse av omfang av hjemmekontorløsninger. Blant annet bør arbeidsgiver sikre seg størst mulig handlingsrom når det gjelder muligheten til å begrense eller trekke tilbake muligheten til å jobbe hjemmefra. Gjør man ikke dette riktig, risikerer arbeidsgiver å være bundet av en tidsbegrenset hjemmekontorordning.

Ordinær arbeidstid kan gjelde – eller ikke

Ellers trenger ikke den videre avtalen om hjemmekontor gå ut på annet enn

at virksomhetens alminnelige arbeidstid gjelder som vanlig, og at den ansatte skal være tilgjengelig til de samme tidene – også hjemme. For eksempel vil den ansatte da være forberedt om at han kan bli oppringt av nærmeste leder – selv om han eller hun fant det for godt å hente barna i barnehagen litt tidligere enn vanlig.

For det andre må partene bli enige om eiendomsrett til, og drift og vedlikehold av, utstyr som benyttes til å utføre arbeidsoppgavene. Har den ansatte for eksempel tatt med seg ergonomisk tastatur og sitteball hjem fra kontoret, bør det fremgå av hjemmekontoravtalen at disse gjenstandene tilhører arbeidsgiver.

For det tredje gir hjemmekontorforskriften en videre adgang til å avtale fleksible arbeidstidsordninger. For eksempel er det ingen grense for daglig arbeidstid på hjemmekontor, så lenge den ukentlige arbeidstiden, uten overtid, ikke overstiger 40 timer.

Særlig om utstyr

Som nevnt vil arbeidsgiver – uavhengig av om ordningen er fast eller ikke – bære ansvaret for den ansattes arbeidsmiljø på hjemmekontoret. Likevel er arbeidsgivers ansvar for å sikre fysisk og psykisk arbeidsmiljø noe mindre omfattende ved faste hjemmekontorløsninger.

Økt bruk av hjemmekontor medfører ofte et ønske om eller behov for ny kontorstol og flere PC-skjermer til bruk hjemme. Men hvem skal dekke utgiftene?

Ekstra utstyr?

Så langt det kan la seg gjøre, kan arbeidsgiver kreve at den ansatte benytter seg av allerede tildelt utstyr på hjemmekontoret. Typisk vil dette omfatte bærbar datamaskin og smarttelefon. Ofte er ikke dette nok for at den ansatte skal kunne utføre arbeidsoppgavene sine på en effektiv og helsemessig forsvarlig måte.

Det er vanskelig å gi klare svar på når arbeidsgiver i hvert tilfelle er forpliktet til å dekke ekstra utstyr. Dette vil

bero på en sammensatt vurdering hvor relevante momenter er omfanget av hjemmekontorarbeid, hvorvidt ordningen er pålagt og hva som må anses som nødvendig utstyr.

Ett praktisk tips er imidlertid å gjennomføre jevnlig spørreundersøkelser blant de ansatte som benytter seg av hjemmekontor. Her kan man blant annet kartlegge det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet. Hvis arbeidsgiver plukker opp at en ansatt sliter med ryggen, kan det være en god idé å undersøke hvilket utstyr den ansatte bruker, og om det kan være hensiktsmessig for eksempel å dekke en ny kontorstol.

Mulighetene for skattefritak

Dersom arbeidsgiver skal dekke hjemmekontorutstyr, er det viktig å gjøre den ansatte oppmerksom på at utstyret skal behandles på samme måte som andre verktøy på arbeidsplassen. Eiendomsforhold skal som nevnt ovenfor, også fremgå av den skriftlige hjemmekontoravtalen.

Arbeidsgivere bør avslutningsvis være kjent med mulighetene for skattefritak for nødvendige naturalytelser som mottas som følge av koronasituasjonen. Fritaksadgangen er snever og gjelder kun i særskilte tilfeller.

Oppfølging av ansatte på hjemmekontor

Selv om mange etter hvert har god erfaring med videomøteløsninger som Teams og Zoom, er det en kjensgjerning at fysisk samvær gjør oppfølging av ansatte enklere.

Særlig synes mange arbeidsgivere at det er krevende å følge opp underpresterende ansatte på hjemmekontor. Det er da greit å vite at arbeidsgivers styringsrett gjelder uavhengig av om den ansatte sitter på kontoret eller befinner seg i eget hjem. Manglende muligheter til å følge med på den ansatte gjør at ledere i større grad bør sette klare forventninger til sine underordnede og at oppfølgingsmøter bør avholdes jevnlig.

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 15.09.2020

UTGIFTSGODTGJØRELSE 2020 (I KR)

Godtgjørelse til kost og overnatting innenlands

Kostgodtgjørelse etter statens satser	
Fra 6 til 12 timer	kr 315
Over 12 timer	kr 585
Reiser med overnatting	kr 801
Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 % av satsen for reise med overnatting	
Ulegitimert godtgjørelse til losji (natt tillegg)	kr 435

Kostgodtgjørelse utland

Fullstendig oversikt over satser for kostgodtgjørelse utenlands etter statens reiseregulativ finnes på: https://arbeidsgiver.difi.no/lonn-goder-og-reise/reise/statens-satser-utenlands/	
Måltidstrekk i kostgodtgjørelsen: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %	
For reiser uten overnatting i utlandet kan det gis godtgjørelse inntil følgende av full sats for vedkommende land:	
Reiser fra 6 inntil 12 timer:	50 % av full sats
Reiser fra og med 12 timer:	full sats

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse innenlands og utenlands

Godtgjørelse utover forskuddssatsene er trekkpliktig og skattepliktig.	
<i>Reiser uten overnatting</i>	
6 til 12 timer:	kr 200
Over 12 timer:	kr 400
Måltidstrekk: frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %.	
<i>Reiser med overnatting</i>	
Bor på hybel/brakk med kokemuligheter (kun tjenestereise – ikke pendlere):	kr 91
Bor på pensjonat eller hybel/brakke uten kokemuligheter:	kr 164
Bor på hotell:	kr 589
Bor på hotell med frokost:	kr 471
Langtransportsjåfører:	kr 300
Måltidstrekk: frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %.	

Bilgodtgjørelse mv. (i kr)

<i>Bruk av egne fremkomstmidler. Satser pr. km.</i>	
Egen bil, herunder el-bil	kr 4,03
Tillegg der bomavgift er inkludert i drivstoffprisen	kr 0,10
Skattefri og trekkfri del av bilgodtgjørelse	kr 3,50
Tillegg for kjøring på skogs-/anleggsvei	kr 1,00
Tilhengertillegg	kr 1,00
Motorsykel over 125 ccm	kr 2,95
Moped/motorsykel inntil 125 ccm og andre motoriserte fremkomstmidler	kr 2,00
Snøscooter og ATV	kr 7,50
Båt med motor	kr 7,50
Passasjertillegg, pr. passasjer.	kr 1,00
Satsene for bilgodtgjørelse og passasjertillegg gjelder også utenlands.	

Naturallytelser 2020

Bilbeskatning

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepriis inntil kr 314 400 og 20 % av overskytende listepriis. Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholdsmessig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

Ved følgende forhold reduseres listepriisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	–	60 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75 %	45 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75 %	60 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km (elektronisk kjørebok)	56,25 %	45 %

Varebil klasse 2 (elektronisk kjørebok), faktisk privat kjøring, pr. km	kr 3,40
---	---------

Beløpsgrense for skattefrie naturallytelser

Overtidsmat (minst 10 timer), dokumenterte utgifter	kr 200
Personalrabatter (inntil 100 %)	kr 8000

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og den faktisk betalte renten. Mindre, kortsikrte lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 60 811 pr. 01.05.2020 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser:

Januar og februar	2,60 %
Mars og april	2,60 %
Mai og juni	2,60 %
Juli og august	2,20 %
September og oktober	1,50 %
November og desember	1,50 %

Verdi av fri kost og/eller losji

Fritt opphold – kost og losji	kr 128
Fri kost – alle måltider	kr 91
Fri kost – to måltider	kr 71
Fri kost – ett måltid	kr 47
Fritt losji – ett eller delt rom	kr 37

Elektronisk kommunikasjon

Dekning av utgifter til telefon og internett mv., pr. år	kr 4 392
Pr. måned	kr 366

Gaver i og utenfor ansettelsesforhold (i kr)

Skattefrihet for mottaker

Ansettelsestid 20 år og deretter hvert tiende år	kr 8 000
Bedriften bestått i 25 år eller år delelig med 25	kr 4 000
Arbeidstaker gifter seg, pensjoneres eller slutter etter minst 10 år eller fyller 50 år og deretter hvert tiende år.	kr 4 000
Andre gaver i arbeidsforhold («julekurv»)	kr 2 000
Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500

Skattefritak gjelder bare gaver i form av naturalia og bare dersom gaven gis etter en generell ordning. Overskrides beløpsgrensene, er det overstigende beløpet skattepliktig. Beløpsgrensene gjelder samlet for gaver fra egen arbeidsgiver og tredjeparter.

Skattefrie inntekter mv.

Frikortgrensen for ungdom	kr 55 000
Skattefri lønnsinntekt for barn under 13 år	kr 10 000
Minstegrense for lønnsinnberetning og skatteplikt:	
– ordinær arbeidsgiver	kr 1 000
– skattefrie selskaper	kr 10 000
– arbeid i hjemmet	kr 6 000

Skal du kjøpe eller selge en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt/avgift eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap- /økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning
- Personbeskatning
- Insentivordninger
- Merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Due diligence (finansiell, skatt og avgift)
- Verdssettelse
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighets regler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Grant Thornton

An instinct for growth™

Din samarbeidspartner innen revisjon,
regnskap, skatt og rådgivning
- et kunnskapshus i vekst.

Grant Thornton Revisjon

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com

Grant Thornton Økonomiservice

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com

Grant Thornton Consulting

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: consulting@no.gt.com

Grant Thornton Law Advokatfirma

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com